

Cena 1.50 din

Edinost

Uredništvo in uprava: Maribor, Kopališka ul. 6 - Tel. 25-67 - Izhaja vanko soboto
Večja letno 36 din, polletno 18 din, četletno 9 din, za inozemstvo letno 50 din
Rokopisi se ne vračajo - Pošt. š.č. rač. 11.787 Mariborske tiskarne d. d. Maribor
Oglaš po ceniku

Vreme

od sobote do sobote

(Napoved od 13. do 20. avg.)

V severnem in južnem predelu Slovenije večinoma ves teden nezanesljivo in oblačno vreme. V posameznih dnevih se sicer obeta vedro vreme, vendar pa bo temperatura znatno padla ter bo postalo hladnejše. Izključene niso krajevne nevihte

Upravičene zahteve ljudstva

Narod terja kruha

**Ljudstvo je sito raznih hvalnic, fraz in slavospevov — Dovolj je bilo besed, delanja naj govore — Blagostanje je vir zadovoljstva
Napeti je treba vse sile, da bo 15 milijonov delavnih ljudi slednjič zaživelo človeško življenje**

Kdor se le nekoliko globlje zamisli v naše gospodarsko življenje, bo kljub vsej ljubezni, ki jo čuti do države, ob dvajsetletnici Jugoslavije utrujeno povsili glavo. Seveda, zdaj je nastal kult proslav. Ker Slovenci kajpak povsod prednjačimo, tudi tu nismo hoteli zaostat. V redu in pravilno, da se kažemo navdušene, in nikdo ne mara nikomur kratiti veselja. Ker smo mi že tako ustvarjeni, da se radi kažemo vesele in zadovoljne, si to veselje in zadovoljnost kar privoščimo. V dneh in letih pasjega življenja marsikomu nekoliko razvedrila tudi prav pride in če še ni mogoče storiti ničesar drugega, je navdušenje koristna duševna hrana. V slavnostnih trenutkih pa je dobro, da se vsaj mimobežno spomnimo na stvari, ki proslave motijo, najsi je še toliko ljubezni do države v naših srcih. In tu hočemo zapisati nekoliko koristnih besedi.

Draginja. Istočasno, ko zemlja bogato rodi, ko se zahvaljujemo Bogu za krasne letine zadnjih let in tudi za letošnjo rodovitnost zemlje, je cena važnih živiljskem potrebščinam tako poskočila, da si ob pomanjkanju denarja mora mali človek zadržati pas. Nakazali smo že večkrat to zadevo, žal da brez uspeha. Ožigosali smo vse, ki so krivi podražanja živil. Zbog takšnih spekulativov strada na tisoče in tisoče ljudi, dočim se sami mastijo in valjajo v dobičkah. Zato iz ljubezni do te države, ki so jo zgradili največji idealisti — ne zato, da bi jo razni domači in krivonosni izsesalci mozgali in izmotali, temveč da 15 milijonov delavnih ljudi zaživi enkrat v zgodovini lepo človeško življenje — pozivamo vse tiste, ki so dobre volje in ki imajo moč in oblast, naj v dobrobit naroda in ljudstva ukrenejo vse potrebno, da bo narod zadovoljen. Ogorčenje stopa v nas, ko pomislimo, da mora naše delavno ljudstvo, ki ni razvajeno, stradati! Ako se zamislimo n. pr. nad statistikami o prehrani ljudskošolskih otrok, ki so jih sestavili nekateri učitelji ljudskih šol, se moramo zgroziti. Grozna so poročila v tem pogledu. Ljudskošolska deca je nezadostno razvita, izgledovana, telesno izmotala. Mi vemo, da stariši svojim otrokom jesti najprej privoščijo! Mati rajši ne je, kot da bi stradal otrok. Kljub žrtvam takšna poročila poročila. Ali na drugi strani poročila nabornih komisij. Kmetijski očanci, ki so prisostvovali v svojstvu občinskega funkcionarja naborom, so zmajevali z glavami, ko so ogledovali mlada, gola telesa fantov, skoraj podobno nekoliko razvitejšega otroka! Posledica preobremenjenosti in lakote! Telesna zaostalost naše moške mladine v nekaterih predelih slovenske zemlje nam bodi glasen opomin, da pridemo še pravočasno k pameti in da pomagamo, dokler je še čas!

Sladkor. Uporaba sladkorja je merilo za kulturno stopnjo kakega naroda. Jugoslovanska država ima vse pogoje za veliko proizvodnjo sladkorja. Sladkor je za današnje življenje prevažno živilo otrok. In vendar: ali ni žalostno, da moramo v agrarni državi, kjer to važno živilo tako rekoč raste, ponehavati z uporabo sladkorja kot našega živila, ker je — predrav. Sladkor — hranilo otrok — je dosegel pri nas sprico pomanjkanja denarja takšno nezasišano in ogromno ceno, da si ga ne more človek, ki živi iz rok v usta, privoščiti. Skoroda le še v boleznih. In naši kmetje ne govorijo zaman te-le karlistične besede: Kupovanja zdravih v lekarni in sladkorja nas Bog obvaril! Res je, prvo in drugo je doseglo takšno ceno, da si revež zaman beli glavo, kako bi si z enim in drugim v slučaju bolezni pomagal, ko ni pri hiši niti denarja za sol. Ne samo kmetje, tudi delavci in rev-

nejši meščanski sloji, kakor obrtniki in večina uradništva, so se omejili z uporabo sladkorja na minimum. Kmetje uživajo zjutraj mleko in močnik, delavci in uradniki si pomagajo s prežganko, štejejo pa kočke in prvi in drugi, da ne bi preveč porabili. Istočasno cvete tihotapstvo s saharinom. Ljudje si pač pomagajo, kakor vedo in znajo, država pa sama radi takšnega nevzdržnega položaja ne pride do svojih dohodkov!

Za 20-letnico Jugoslavije prinaša narod svoje zahteve, ki so minimalne. Ako hočemo ustvariti zadovoljen narod, mu ustvarimo, če se čutimo zmožne, dobro življenje, pa bo brez navdušujočih govorov in parad in sličnega hmtadreja manifestiral za to državo. Kdor se ne čuti zmožnega, tole malenkost doseči, naj zapusti svoje mesto in naj ga odda zmožnejšemu! Eno pa je in ostane: Naroda ne smemo pustiti stradati!

Zato zahtevamo:

1. Država naj takoj izda zakon o minimalnih cenah!
2. Država naj se takoj loči od sladkornega kartela in naj s solidno ceno preskrbi narodu sladkor, da ga bodo lahko uživali otroci revnih 15 milijonov naroda, a ne samo gornjih desetilič!

Da - ne! Da - ne!

Štej na gumb, da zveš resnico!

Na svetu, pa že samo v Evropi je tisoče in tisoče časnikov. Med njimi so dnevniki, ki izhajajo tudi po večkrat na dan: zjutraj, dopoldne, popoldne, popoldne, zvečer, popoldne. Še večja je armada tistih, ki jih pišejo za neštete milijone radovednih bralcev. To so časnikarji ali novinarji. Vselej ne črpajo iz resničnega življenja. Še manj novinske združbe, ki jim pravijo agencije i. sl. To so velike novinske poslovnice ali opravništva, posrednišтва novic, resničnih in izmišljenih, tudi naročenih, ki jih pošiljajo po svetu s sodobnimi občili, po brzojavu, telefonu, radiju in po letalih. Ker mnogi ljudje radi poslušajo reči, ki jim dražijo živce, jim s takšnimi vestmi najrajši postrežejo. Samo da vzbujajo zanimanje z njimi. Da dražijo živce. Čeprav — na srečo — samo za tisti trenutek, ko jih čitajo. Poklicni novinar, ki jih hotel poročati samo čisto resnico, je prav za prav nemogoč. Poslušati mora svojega gospodarja in poročati največkrat to, kar mu daje »agencija«. Neredkokrat tudi proti svojemu prepričanju.

Nedavno smo čitali: Atatürk odstopi. Že drugi dan: Atatürk ne odstopi. Kaj si je ta modri državnik, sodobni vodja napredujoče Turčije pri tem mislil, ne vemo. Če o kom govorijo, da je umrl in so ga že pokopali, pa ni umrl in ga zato še niso pokopali, pravijo o njem, da bo še dolgo in še bolj srečno živel.

Pisali so, da je dr. Vladko Maček zbolel in nikogar ne sprejema, zato tudi ne pojde v Beograd. Že drugi dan smo brali, da je v njegovi politični delavnici vedno prav živahno in da dr. Maček po

Mislimo, da teh dveh zahtev oživotvoriti ne bode težko! Še štiri meseci das ločijo od 1. decembra, zgodovinskega dne, ko smo se Slovenci, Hrvati in Srbi zedinili.

Pred 20 leti smo stopili v to državo z najplemenitejšimi željami in z upanjem, kako lepo bo življenje. Če smo v enem in drugem razočarani, ni krivda ljudstva, pridnega, delavnega naroda, temveč predvsem vidnih in nevidnih, domačih in tujih, »krščanskih« in krivonosih pijavk, ki so mislili, da so oni država in da je njih poslanstvo v državi le v tem, da od ubogega naroda »zaradijo«. Ne smemo ob 20-letnici države pozabiti, da bodo te podgane državno ladjo prve zapustile, a da bo to dobro ljudstvo branilo in reševalo, obrnilo in rešilo naš državni brod.

Treba je že enkrat razumeti, da je narod raznih hvalnic, frazarskih tirad in slavospevov in bobnarskih navduševanj sit. Ne maramo motiti slavnostnega razpoloženja, toda kot ljudski organ smo še pravočasno opozorili, kje je jedro narodnega nezadovoljstva. In še to bi radi dodali: Tisti, ki bo 1. decembra, na dvajseto obletnico zedinjenja, obznanil narodu gornja dva zakona, bo najbolj navdušil celotni jugoslovanski narod za lepo jugoslovansko državo!

možnosti sam hodi med verno mu hrvatsko ljudstvo, ki ga obožuje. V Beograd se mu ni nikoli preveč mudilo. Medtem je hrvatski narod tudi še počastil spomin na svojega prvega učitelja Stjepana Radića ob desetletnici njegove mučeniške smrti († 8. VIII. 1928). Tako je hrvatsko seljaštvo vedno zbrano v duhu svojih učiteljev in vodij, ki jim zaupa. Kaj se le toliko zanimajo za vsak korak današnjega vodje Hrvatov? Morda pa pridejo drugi v Mačkov Kupinac ali v kakšen drug kraj na razgovor z njim? Nekdaj v samotni, hladni Dobravi pri Brežicah niso nič obavili.

In vesti o volitvah za skupščino! Vemo samo to, da bi volitve morale biti po zdaj veljavnem zakonu najpozneje prihodnjega leta, namreč po dovršeni »štiriletki« delovanja zadnjih imenovanih poslancev. Eni jih napovedujejo ob zakonitem roku. Drugi menijo, da bodo lahko prej, ali pa še pozneje. Ne vemo ne ure, ne dneva, zato naj bomo vedno na vse pripravljani! Tako govori modrijan iz svetega pisma. Na svetu je vse mogoče, če je komu dano, da lahko vse obrača po svoji potrebi in volji.

Le ugibaj o času in načinu prihodnjih skupščinskih volitev, kolikor in kakor ti drago! Človek obrača, Bog pa obrne. Glavno je, da si na volitve vedno pripravljen, ko na smrt. Zanje se danes najbolj zanimajo tisti, ki so jim bile zadnjice pogodi. Drugi se zanimajo bolj za to, kakšne naj bodo volitve, da bi bilo za nas vse in za državno občestvo najbolj prav. Vendar v neizkaženem demokra-

Prošnja uprave

NA OGLED

pošiljamo občasno nekoliko zaporednih števil s pošto položnico (čekom), ki jih ni treba vračati.

KDOR ŽELI NAROČITI »EDINOST«, KI JO JE DOBIL NA OGLED,

naj izvoli nakazati naročnino takoj, da prispe sporočilo o nakazilu semkaj najkasneje 5 dni po prejemu prvih števil na ogled, in sicer vselej po možnosti obenem vsaj za 6 mesecev (18 dinarjev) ali najmanj za 3 mesece (9 dinarjev), pozneje pa redno po mogočnosti vna rej. Za tekoče 1. leto — 11 mesecev, februar — december 1938 — znaša naročnina samo 33 din.

DOSEDANJE PREJEMNIKE LISTA.

ki ne bodo poravnali naročnine pravočasno, bomo morali črtati. Naročniki iz mariborskega poštnega okolja lahko plačujejo naročnino osebno upravi.

KDOR LIST VRNE.

ker ga ne more ali noče naročiti, naj se pri besedah »Ne sprejemam, nazaj!« svojeručno podpiše, ker so nam doslej vračali neke izvode tudi brez vednosti naslovnika.

Napačno je mnenje, da je naš tednik nekakšen naslednik bivšega tednika »Neodvisnost«.

»EDINOST« JE NOV IN SAMOSTALEN TEDNIK.

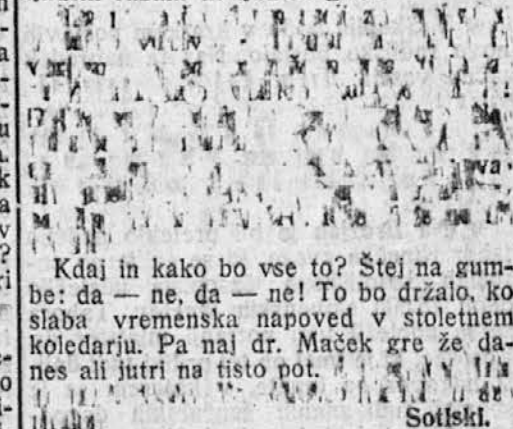
Razpošiljamo položnice poštnega čekovnega računa št. 11.787 »Mariborske tiskarne d. d. Maribor« s pripisom na srednjem delu (sporočilo) zgoraj: »Edinost«. Kdor položnico izgubi, lahko dobi pri vsaki pošti golico (blanket) položnice za 25 par. ki jo je treba samo ustrezno izpolniti. Ena položnica lahko služi obenem za več naročnikov, kolikor jih pač lahko pripisemo na srednjem delu položnice zadaj zaradi izvidnosti.

PRIDOBIVAJTE NOVE NAROČNIKE! NE ZAVRZITE NOBENE POLOŽNICE! TO JE NAŠA PROŠNJA.

ki jo blagovolite upoštevati!

UPRAVA »EDINOSTI«, Maribor, Kopališka ulica 6.

tičnem duhu, kakor zahtevata zdravi ljudski razum in ljudski glas!

Narodnega tabora v Mariboru ne bo

Odbor za proslavo 20-letnice Jugoslavije v Mariboru nam je poslal v objavo naslednjo vest:

»Narodni tabor, sklican za dne 14. avgusta v Mariboru se ne bo vršil. Glede na to je ukinjena ugodnost četrtinske vožnje na železnih.«

Zahvaljujemo se Vam iskreno za Vašo naklonjenost, katero ste nam ves čas priprav izkazovali in pripomogli, da smo vse priprave za tabor v redu dokončali.

Blagovolite ob tej priliki sprejeti izraze naše hvalečnosti in odličnega spoštovanja

Odbor za proslavo 20-letnice Jugoslavije v Mariboru.

Prilagodnja

Številko dobijo samo tisti, ki bodo list dotlej plačali ali pa se pismeno (z dopisnico) obvezali, da bodo naročnino poravnali najpozneje konec novembra tega leta

UPRAVA

7 dni domačih vesti

* **Predsednik vlade** dr. Stojadinović je zaključil te dni svoje potovanje po Dalmaciji.

* **V Sarajevu** se je pretekli dni mudil prometni minister dr. Spaho. Ob tej priliki so se pri njem oglašili železničarji, zlasti strojevodje ter mu razložili svoj težaven položaj in predlagali izboljšanje.

* **Zakaj?** Po časopisju še vedno krožijo vesti, da bodo naše železnice naročile v Nemčiji 30.000 ton premoga. Zakaj je to potrebno spričo naših bogatih premogovnikov, se marsikdo resno vpraša.

* **Zavod za kontrolo kmetijskih strojev** bo predvidoma ustanovljen v Beogradu. V kmetijskem ministrstvu sedaj resno izdelujejo tozadevni načrt. Zavod se anmerava ustanoviti po vzorcu podobnih zavodov v Franciji in Nemčiji.

* **Carinski dohodki** so prinesli v času od 1. aprila do 31. julija t. l. 346 milijonov dinarjev, kar znaša po predvidenem proračunu prejšnje 10 milijonov.

* **V Nišu** bo Okrožni urad za zavarovanje delavcev postavil velik in sodobno urejen sanatorij. Delo bo veljalo okoli 10 milijonov din.

* **Med zavarovalnimi uradniki** in nekaterimi zavarovalnicami še ni prišlo do sporazuma. Ker zavarovalnice prej ko slej stoje na svojem stališču, so se pogajanja prekinila, uradništvo pa še naprej stavlja.

* **V številnih obratih v Sloveniji** so se začela mezdna gibanja delavstva. Malone v večini slučajev zahteva delavstvo zvišanje mezd in pa kolektivno pogodbo.

* **Kruh cenejši.** Tudi v Sloveniji so že v nekaterih mestih popustile cene kruhu, ki so bile prej tako visoke. Konzumenti, zlasti šibkejši sloji, jemljejo to pocenitev sicer z zadovoljstvom na znanje, vendar si želijo, da bi se tudi ostalim življskim potrebščinam cene nekoliko znižale.

* **Združena opozicija** je te dni postavila predlog, naj se svoječasni proglas opozicije spremeni v toliko, da naj se pristopi k reviziji ustave šele po polnoletnosti Kralja Petra II. Sarajevski listi pa poročajo, da je dr. Maček ta predlog združene opozicije odklonil brez kake posebne motivacije.

* **Kmetijsko ministrstvo** je dovolilo odlog plačil večim kreditnim zadrugam. In sicer: v Dobrni, Moravčah, Ribnici, Železnikih, Gederovcih, Žužemberku in Sv. Lenartu v Slov. gor.

* **Vladno glasilo »Samouprava«** poroča, da je letos pšenica razmeroma lepo obrodila ter da bomo mogli izvoziti okoli 40.000 vagonov v tujino. Ta pšenica bo šla deloma v Nemčijo, CSR in Italijo, ostanek se bo pa skušal prodati na drugih trgih.

* **V Skoplju** bodo v kratkem postavili novo radijsko postajo. Nas ta napredek srčno veselijo. Tudi v drugih mestih se pričakuje gradnja novih radijskih postaj.

* **Na Brezjah** je bil preteklo nedeljo tabor Kmečkih zveze, ki se ga je po poročilih katoliškega časopisja udeležilo okoli 15.000 slovenskih kmetov. Tabora se je udeležil tudi notranji minister dr. Korošec, ki je imel ob tej priliki tudi daljši nagovor na kmete, v katerem se je spomnil tudi znanih šenčurskih dogodkov, ki naj si jih kmetje, ko bo prišlo do volitev, jasno pokličejo v spomin. Potem jih izbira kandidatov ne bo težka.

* **Na Bled** je prišla na počitnice Nj. Vel. kraljica Marija. Isti dan pa sta prišla na Bled iz Anglije tudi oba kraljeviča, Tomislav in Andrej.

* **Kmetijski dolžniki** so plačali na račun anuitet v času od 1. jan. do 27. julija 49,7 milijona dinarjev. Od tega zneska odpade na podružnico v Ljubljani 11,3 milijona din, tako da so slovenski kmetje dolžniki kar tiče odplačevanja dolgov na drugem mestu, oziroma relativno na prvem.

* **V Hočah** je bilo otvorjeno novo tovarno kolodvorsko skladišče. Vse omembe in priznanja je vredno, da so lepo skladišče malone v celoti zgradili vaščani sami.

* **V Savinjski dolini** je ponekod že pričelo obiranje hmelja. Letošnji pridelek je sicer po kakovosti odličan, ni pa tako obilen kot druga leta. Rahlo se tudi že javljajo kupci, vendar pa še ni utriena cena.

* **Med Marenbergom in Dravogradom** je zaprta državna meja proti Nemčiji, in sicer zaradi slinavke in parkljevke. Meja je zaprta za vsako živinsko vožnjo oz. vprego.

13. avgusta 1914. leta v Rušah

Ruški „veleizdajalci“

Ob 20-letnici našega osvobojenja ne sme biti pozabljen dogodek, ko so 13. avgusta pred 24 leti v zgodnjih jutranjih urah s silo trkali na vrata zavednih ruških Slovencev in Jugoslovancev avstrijski žandarji pod poveljstvom narednika ~~...~~ ter ob asistenci 16-ih avstrijskih vojakov z nasajenimi bajoneti. Žandarski pomočniki, med njimi ~~...~~ in ~~...~~ so aretirane zavedne Slovence sadistično vklenili po štiri in štiri ter jih zastražene kot največje zločince odpeljali na tovornem avtomobilu v Maribor. Kjer jih je sprejela s huronskim tuljenjem in pljuvanjem nemška drhal. Takrat so bili aretirani Rušani:

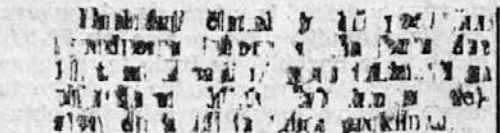
Bečela Avguštín, Bečela Marija, Cerk Alojz, Glaser Alojz († 1934), Glaser Marija, Glaser Viktor, Gorišek Elsa, Ilc Janko, župnik († 1927), Lasbacher Josip († 1929), Lasbacher Albina († 1928), Lesjak Davorin, Lingelj Dragotin, Ozvald Lina († 1918), Novak Frančiška († 1923), Pogačnik Hinko, Senkovič Matija, Senkovič Gabrijela, Sernc Miha († 1926), Stani Tomaž, Vigec Jurij ter Juvančič Olga, Selnica ob Dravi, Mesarič Zvonko, Selnica ob Dravi, Bračič Andrej, župnik, Limbuš.

Prav podoben sprejem je bil tem pogumnim Slovincem prirejen v Grazu, kjer so si oddahnili šele za zapahi ječ, kamor so bili pahnjeni. Po dveh mesecih

zasramovanja, preganjanja in trpinčenja so bili izpuščeni iz graških zaporov. S tem pa preganjanja ni bilo konec. Mnogi med navedenimi so morali znova v ječo, ki pa jo je naše osvobojenje strlo. Ni pa osvobojenje strlo nekaterih ljudi, ki so bili takrat v c. kr. službi kot Slovenci pravi janičarji. Ne, za to svoje janičarsko delo, ki so ga na tako brutalen način vršili nad zavednimi Slovenci, so bili v svobodni domovini celo povišani in nagrajeni. Čez njih janičarsko preteklost je bil pogrnjen plašč pozabljenja. Ironija usode: tisti pa, ki so v onih usodnih dneh trpeli zaradi svojega neomajnega slovenskega in jugoslovanskega prepričanja, so bili v svobodni domovini ponižani, medtem ko ta ali oni janičar še danes sedi na mehkem stolčku ter ga prav nič ni sram v dno srca, da je bil takrat, dasi Slovenec, avstrijski janičar in resnični izdajalec lastne domovine. Taki spomini so ob obletnicah trpljenja in borbe za našo svobodo trpkji, toda takratna dejanja so bila pogumna in častna. In le kar je pogumnega in častnega, bo ostalo za večne čase svetlo zapisano v zgodovini naroda, ki se je dokopal do svobode skozi trpljenje in stiske, skozi zasramovanje in ponižanje je moral do svobode! Ta dejanja bodo ostala, dočim za janičarji ne bo ne duha ne sluha!

Pogumno v drugo dvajsetletje

Kdor se bori, kdor žrtvuje - ta zmaga

To je vsekakor treba povedati v teh dneh: dvajset let preziranja, dvajset let otroškega življenja — zadosti je tega. Naj bo prihodnjih dvajset let doba moškega dela, narodne strnjnosti in vesellega optimizma.

Te dni, ko obhajamo dvajsetletni jubilej, je treba, da si pogledamo v obraz: ali nismo neznanško komodni in zraven še navni ljudje, čakajoči na tujo pomoč ko jutrovski Pavliha, na prihod neznan koga, nekega mističnega odrešenika, ki se bo prikazal v najhujšem trenutku in stopil iz naših sanj v resničnost ter z enim samim zamahom roke rešil naš svet in človeka. Ta komodnost terja od nas dan za dnem davek, zemljo, ljudi, bogastvo. Zaradi nje smo izgubili Koroško, zaradi nje se je pomaknila naša meja s periferije prav do središča — ali se ne čudite, da sploh še obstajamo. V teh dneh, ko kipi v ludeh pogum, ko je zavest o enotnosti prirasla do viška, naj postane beseda meso. Počasi, korak za korakom, nič več ni treba misliti na samo obrambo, naše delo naj gre v napad. Naši pradedje so živeli na Toblaškem polju, sejali in orali pred Dunajem — kaj nimamo potem pravice, zahtevati zase svet, kjer živimo?

Treba nam je narodne strnjnosti. Ne, narod čuti povsod eno in bo to izpričal to jesen še na nešteto načinov. Voditelj naj si sežejo v roke! Da, to je gotovo, tu ne bo borba za nekaj glasov, treba bo resnejšega dela. Ali bi se te dni ne bilo mogoče domeniti? Ali naj vsaka hiša zase slavi praznik in vsaka zase prižge brlečo lučko, ko bi lahko vsi skupaj zažgali mogočen kres!

Dolžnosti in pravice v enaki meri

Že v krvi mi je, da stopim vsakotoliko med naše zemljake, bilo med gorjance, poljance ali goričane, in to ne toliko radi naravnih krasot, kolikor radi življenja na tej zemlji, ki je v vsakim dnem v večjem

* **Na banovinski cesti Dramlje—Špišalič—Ziče** je razpisana služba ban. cestarja. Prošnje je vlagati do 10. septembra na banovini.

* **Na banovinski cesti Dramlje—Špišalič—Ziče** je razpisana služba ban. cestarja. Prošnje je vlagati do 10. septembra na banovini.

Sedite, voditelji, dajti si roke, skle-pajte!

Naša meja gor! Pustite medsebojne pravde, pregledite vzroke, čemu ne napredujemo, čemu nismo ohranili tistega, kar nam je bilo dodeljeno, čemu nazadujemo.

Pregledite in povejte! Usmerite gospodarsko silo na mejo, kolikor je pač mogoče, pomagajte gospodarsko izkoriščanim ob meji — ali veste, da se tam godijo strašne stvari? — ne odbijajte z omalovaževanjem ljudi od narodne in državne misli.

Društva, delajte enotno! Ob mejah gleda vse na vas. V takih krajih ne potrebujemo dveh, treh različnih prireditev na isti dan. Narodni in državni interesi bi čisto nič ne izgubili, nobena organizacija ne bi klonila v svojem programu, če bi v narodnostno ogroženih krajih nastopila skupno z drugo, ne pa, da gresta dve organizaciji v take kraje prav tekmoval (Kočevje te dni!), kdo ima več za seboj.

V zbor! Ne damo se! Učimo se od Čehov! Kdor se bori, kdor žrtvuje, temu pripadata življenje in zmaga. Vsi, od najmlajšega učenčka pa do sivolasega starca, vsi moramo biti pripravljeni o lastni moči, o sili, ki je v nas, o življski sili vsega, kar je slovensko. Kri ni voda!

Slovenci! Maribor naj bo te dni v vzpodbudo in opomin. Danes so časi, ko ne odloča več beseda, niti goto navdušenje za mizo pri kozarcu vina, današnja doba zahteva dejanj. Če bi ne bilo Maistra, moža dejanj, bi obstojal danes ob naši meji Marburg. Dejanj zahtevamo! To naj bo tudi klic tisočev, ki se bodo te dni zbirali v Mariboru. Jugoslavijo so ustvarila dejanja, žrtve tistih, ki so pokopani na vseh konci sveta, v hč za našo mejo, zapadno in vzhodno, pričakujemo tudi dejanj. Ne dajmo se!

nasprotstvu s to lepoto. Lep je ta kos naše zemlje, a črno je življenje na njem. Koliko govore o tem kmet in kočar in delavec! Vse, kar pride od te besede v javnost, je le drobna, nejasna in netočna slika. Veliko in pomembno je to poglavje, v njem je vsa velika črna resnica, zato tudi ne pride pred javni forum. Saj poznate resnico, ki pravi: Kar se ne da ali

* **Pretekli teden** je bil kar tiče požarov in neurij zares usoden za naše podeželje. Na mnogih mestih je udarila strela v hiše in domačije, ki so večinoma pogorele.

* **Državna obrtna pletarska šola** v Ptujju opozarja, naj se javijo zainteresirani, ki imajo veselje do pletarstva. Šolsko leto prične 1. sept. Podrobnosti izveste pri ravnateljstvu v Ptujju, kamor se obrnite.

* **V Zagrebu** bodo zgradili večjo kolonijo delavskih stanovanjskih hišic, ki bodo veljave nad 3 milijone din.

* **Štiri nove meščanske šole** bodo z novim šolskim letom otvorjene in sicer v Kranju, Domžalah, Sl. Konjicah in Gor. Radgoni.

v našem primeru ne sme dokazati, je najbolj resnično.

Čutim obveznost, poročati vsaj nekaj tega, kar sem slišal od znancev. Omejiti se hočem samo na eno stvar, ki jo smatram za značilen izraz časa.

Pri znancu kmečkem gospodarju: Govoriva par besed o letini in zdravju in vremenu, pa sva že noter — v politiki. Da se razumemo: Ne mogoče v klikarstvu, v vaškem strankarstvu ali podobno, ki prične in konča v osebnem interesu enega ali dveh. Pogovor krene takoj v ono smer, ki bi jo mogli reči življska hrbtnica. In gleite: Kakor si nisva bila pred časom v političnih nazorih povsem edina, tako sva se sedaj znašla na isti črti. Je le res, da je praktično življenje najboljša šola, le če ga znaš pravilno gledati in presojeti, če si le malo razsoden in samostojen ter nisi dal svoje glave v zakup političnemu špekulanzstvu. Poslušajte, kako misli ta kmet, razmišljajte in sodite!

»Saj ni to naše skupno življenje taka umetnost in težava. Smo le ena velika družina, nič več. Različni smo si po nagnenju in mišljenju, nikoli po svojem naravnem bistvu, ki se glasi: Ti človek, jaz tudi; ti ugodje, jaz tudi; jaz dolžnosti, ti tudi; ti pravice, jaz tudi. Torej: dolžnosti in pravice v enaki meri ali v nekem ravnovesju, pa bo red med nami! — Ali ni to izvedljivo? Vem: v danem položaju ne. A mi bomo skrbeli, da ne bo dani položaj več. Bomo poskrbeli, ker je spoznanje vedno večje in nas je tega mnenja vsak dan več.«

Kaj pravite na to vsi tisti, ki si mašite ušesa pred takimi pojavi in greste v svoji samoprevari in prevari le do vrat, namesto v notranjost resničnega življenja? Nedvomno boste vsaj na tihem uvrstili tega človeka med nevarne revolucionarje. A če vam ga pokažemo, vas bo pred to mislilo sram.

Je vse zaman — čas je nekaj dinamičnega.

Mariborski teden

Preteklo soboto je bil v Mariboru na svečan način sedmič otvorjen Mariborski teden. MT predstavlja lepo urejeno in deloma tudi v okviru napovedanega in smotno gospodarsko-kulturno revijo vse bivše mariborske oblasti. Bil je prirojen organiziranega narodnega tabora, kar je še posebno povzdignilo njegov pomen. Tabor je žal odpadel. Tej neugodni okolnosti pa se je še priključilo slabo vreme, ki je verjetno odvrnilo precej obiskovalcev. Upati pa je, da bodo vsaj poslednji dnevi te ipomembni reviji bolj naklonjeni. MT je odprt do vključno ponedeljka, 15. t. m. Pridite in si ga oglejte!

Bele nogavice in narodna zavednost

Človeku se zdi, a bi po tolikih napisanih hin izgovorjenih besedah (tudi »Edinost« je o tem že pisala) o nošnji belih nogavic in o njihovi »modni« vlogi, ki jo razume domala vsak otrok, tembolj odrasel človek, moral vsak zaveden Slovenec in Jugoslovane tovrstne nogavice že zdavnaj zavreči. Temu pa na žalost ni tako. Še se najdejo pri nas ljudje, ki kljub prav dobri informiranosti, kljub temu, da so Slovenci, da prebivajo na rodni grudi, nosijo bele nogavice in tako »hodijo vstric z modco«, obenem pa, če že ne drugače, vsaj na zunaj kažejo svojo vnemo za hitlerjevsko »modco«. Tembolj žalostno je to, če vidiš nositi bele nogavice človeka s sokolskim znakom in to v periferem mestecu, ležečim med dvema ne preveč naklonjenima mejašema. Kaj je krivo temu? Kaka kaprica, kak poseben okus, poreče kdo. Toda ne! Temu je v veliki večini kriva nezavednost noših ljudi, ki na tak način skupaj tihotapijo k nam tuje vplive. Zato pa vsi, društva in posamezniki, ki nam je pri srcu težko priborjena pravica do svobode, ob skrajnem času energično opozorimo »belonogavičarje«, da je nad tako »modco« še nekaj večjega, še večja dolžnost: narodna zavednost. In te se na zgoraj omenjeni način ne sme kaziti!

* **Jadranska straža** priredi ob zaključku Mariborskega tedna dne 15. avgusta t. l. veliko dobrodelno tombolo v korist Mladinskega doma kralja Aleksandra I. Ujedenitelja v Bakru. Kot dobitek so določeni: Avtomobil znamke Opel, motorno kol NSU, moderna spalnica, 4-cevni rario aparat, klavirska harmonika, kolesa itd. Dobitki bodo razstavljeni pri trvdki »Weka« na Aleksandrovci cesti. Vsi trgovci, ki so dobili reklamne letake, so naprošeni, da iste razobesijo v svojih izložbah.

Tedensko zrcalo

„Bo kratko, toda važno...“

Dr. Korošec je svoj govor na Brezjah preteklo nedeljo takole zaključil:

»Samo nekaj naj vam še povem. Bo kratko, toda važno. Ako vas država ali drugo leto pokliče na volitve, potem se spomnite tistih ljudi, ki so vam prirajali šenčurske procese, ki so vas tlačili v temne zapore, ki so vam hoteli odvzeti nacionalno in patriotsko čast, in spomnite se onih ljudi, ki so vedno stali zvesto v vaši sredini in po svojih skromnih močeh delali za vaš napredek in za vaše blagostanje.«

Ta presneta protekcija...

Zadnja številka »Vojnega invalida« se v posebnem članku bridko pritožuje nad krivicami, ki so bile storjene vojnim invalidom, ko so se podeljevale trafike. Tozadevno piše list med drugim:

»Veš čas od zedinjenja pa do danes se je pokopalo po raznih nevidnih zvezah, da so trafike v centru mest — kar vidimo posebno v Ljubljani — na najvažnejših in najbolj prometnih mestih v rokah zdravih žensk, ki so takrat s svojo ženskostjo znale najti vplivnega priprošnjika. Te trafike so zlate jame, a vojne žrtve so odrinjene na periferijo in na manj prometne ulice. Hišni posestniki so celo bili tako »sočialni«, da prošnje vojne žrtve lokal, četudi je Uruženje zastavilo za nje svojo besedo, niso upoštevali ter rajši dali takim ženskam, ker so bile mlade in mikavne in imele dobrega priprošnjika.

Drastična je ta resnica, ali ona živi še danes in si jo lahko ogleda kdor hoče vsak čas. Na ta način je bila plemenita zamisel, preskrbeti vojne žrtve za zaslužki v trafikah, spremenjena v karikaturo.«

Objuba dela dolg...

Na vseh koncih in krajih se govori o bodočih parlamentarnih volitvah. Saj celo pravijo: ne vemo ne ure ne dneva. Da bi v danem trenutku ne bilo zadrege in nepotrebnih zmešnjav, kako naj ljudstvo voli, si usojamo opozoriti na pojasnilo »Slovenca« od 19. julija 1935, ko je v daljšem članku nakazoval volilni red bodočih, t. j. sedanjih volitev, ko med drugim pravi:

»Nova demokratična doba neobhodno zahteva v prvi vrsti, da se vrne ljudstvu splošna, enaka in tajna volilna pravica, ki edina jamči za to, da pride do izraza resnična volja ljudstva. Zakaj izkušnja je naučila vse evropske demokratične narode, da se je povprečnemu človeku mogoče odločiti po svojem prepričanju in vesti samo, če tega noben zunanji činitelj ne otežuje ali pa ne onemogoči s tem, da lahko kontrolira vsak posameznik glas, z drugo besedo: Volitve so svobodne samo, če je volilec dejansko popolnoma neodvisen od vsake tuje sile in pritiska ali vpliva, ko oddaja glas za tistega kandidata, kateremu zaupa zastopstvo svojih interesov. Zato je tajnost volilnega glasovanja temeljna zahteva demokratičnega reda. Zato ne more in ne sme biti dopuščen noben dvom, da bo novi, Stojadinovičev režim, uvedel novi demokratični volilni zakon na osnovi tajne volilne pravice in uzakonil vseskozi demokratičen volilni red, kakor ga zahteva ljudstvo, ki smatra ta za svojo najosnovnejšo pravico, o kateri sploh ne more biti nobene debate.«

To tolmačenje je popolnoma simpatično in upamo, da po treh letih ni zastarelo, marveč da ga čuvajo kot punčico v svojem očesu, saj je vendar dovolj jasno rečeno, da edino svobodne in tajne volitve lahko pokažejo pravo podobo in pravo stanje tako v Sloveniji kot v celi Jugoslaviji.

Zelja ob spominu na Radića

Ob deseti obletnici smrti Štefana Radića je »Kmetki list« objavil daljši spominski članek, v katerem beremo med drugim zelo važno željo in ugotovitev:

»Zato pa tudi želimo, da ne bi ob desetletnici smrti tega velikega kmetkega in narodnega buditelja ostalo samo pri paradnih proslavah njegovega spomina in dela. Skrajni čas bi bil, da obnovimo in poživimo njegovega duha, njegovo delo, njegove ideje in tudi njegov politični koncept. To bi bila edino primerna in tudi edino resnična proslava tega velikana. Samo na tak način bi se mu narod pravilno obdolžil za vse, kar je Radić prestal, a samo na tak način bi narod tudi sebi zagotovil boljše bodočnost, ki si jo vsi želimo in toliko govorimo o njej.«

Gorenja zelja in ugotovitev je brez dvoma zelo razveselila vse kmetice širom Slovenije, ki si brez vsakega pridržka odkritosrčno želijo, da bi beseda čimprej meso postala!

Anglija je v takozvanem »češkoslovaškem vprašanju« podvzela neodgovorno oz. neobvezno posredovanje, za katerega je imenovala lorda Runcimana. Na podobi vidimo lorda Runcimana in predsednika CSR, dr. Edvarda Beneša.

Anglija vdira na Balkan

Zakulisna gospodarska borba med Anglijo in Nemčijo

V zadnjem času kaže Anglija nenavadno zanimanje za Balkan in za balkanske države. O tem smo v našem listu deloma že pisali ter smo že takrat nakazali, da se pripravljajo na Balkanu tih, toda zato tem resnejši gospodarski spopad med Anglijo in Nemčijo. Iz poročil o angleški delavnosti na Balkanu je sedaj čedalje bolj razvidno, da je Anglija napela vse sile, da za vsako ceno izrine z Balkana svojo veliko tekmovalko. Kot prvi korak za to svojo politiko je Anglija začela podeljevati posameznim balkanskim državam večje dolgoročne kredite, da tako omogoči balkanskim državam, da se gospodarsko razmahnejo ter seveda plačujejo Angliji — obresti. Kako pa je, če živi

človek v razmerju dolžnika do upnika, to je vsakomur znano. Poleg kreditov pa skuša Anglija nuditi balkanskim državam še druge možnosti. Zelo živahno se zadnje dni zlasti proučujejo možnosti tesnejšega gospodarskega sodelovanja med Anglijo in balkanskimi državami. V ta namen bo sklicana posebna konferenca; osnovana pa bo celo posebna gospodarska centrala, ki bo imela v rokah vse zajeti na Balkanu. Anglija namerava z gospodarskimi sunki na Balkan izpodkopati Nemčijo, ki se prav tako na Balkanu, ki naj bi bil nje ndobavitelj ter oobenem trg za njene industrijske proizvode.

Požar na Daljnem Vzhodu

Spopad med Rusi in Japonci

Na najsakrajnejši meji ruskega imperija je prišlo pred dnevi med Rusi in Japonci na tromeji Rusija-Koreja-Mandžurija do resnega in krvavega spopada, ki bi kmalu imel za posledico vojno večjega obsega, kar seveda še vedno ni izključeno, četudi se je napetost zadnje dni nekoliko polegla. Trajna manjša izzivanja na meji so se sprevrgla naposled v resen spopad, v katerem se je jasno pokazala nadmoč ruske oborožene sile. Značilno je, da so se Rusi in Japonci spopirali skoraj na istem mestu kot v znani rusko-japonski vojni leta 1905. Predno pa se je spopad spremenil v širšo vojno, je pričela mrzlično

delovati ruska in japonska diplomacija, da na nek način odvrne vojno. Japonci so se sicer širokoustili, da se vojne z Rusijo ne bojijo ter da jim je igrača voditi vojno proti Rusom in Kitajcem istočasno. Toda: besedna baharija, to je vendar prav posebna značilnost imperijalističnih fašizmov. V resnici so Japonci precej zaskrbljeni, ko tudi v notranjosti države ni takega reda, ki bi jamčil za dolgotrajnejšo vojno. Naj se stvar razvije na Daljnem vzhodu kakorkoli, Rusija si bo brez dvoma ta mše bolj utrdila svoj položaj. Izid japonsko-ruskih sovražnosti pa trenutno še, ni mogoče predvideti.

Sveta dežela v krčih notranjih nemirov

V Palestini, sveti deželi, kjer je bil rojen naš Zveličar, je zadnja leta zelo nemirno. Tu živita dva nepomirljiva rodova: Arabci in Židi. Nad obema rodovima pa »kraljuje« angleški gospodovni varuh in jerob. Arabci so do skrajnosti ogorčeni, ker Anglija daje Židom pravice, ki po mnenju Arabcev niso v skladu z demokracijo. Anglija je baje dala Židom celo zagotovilo, da bo postala Palestina židovska država. Kaj tako tesno veže Žide in Angleže, ni težko uganiti: denar, kapital. Proti temu se že več let na krvav način upirajo Arabci, tako da je morala Anglija kot varuhinja pripeljati v sveto deželo precej vojaštva, da vsaj za silo zdrži potreben mir. Toda tudi to ni ne zaleže. Palestina je dandanes popolnoma izpodkopana. In k temu niso doprinesli svoj delež samo Arabci, nego tudi zelo vplivne evropske velesile, ki prav gotovo zamaš s svojih radijskih postaj ne oddajajo dan za dnem v arabskem jeziku svoje programe. Lahko rečemo, da je tudi

Palestina nekakšen voz, kjer se zapletajo podtalne igre in bitke med posameznimi velesilami, ki bi si rade pridobile naklonjenost Arabcev. Kdaj se bo ta voz v Palestini razpočil v ogenj, je težko reči, zakaj Anglija je še vedno dovolj močna, da duši podtalne sile, ki s terorističnimi dejanji dajejo izraza svojim namenom. Da smo danes še v srednjem veku, bi nemara ves svet oznanil križarsko vojsko v sveto deželo, tako pa samo še potrpežljivo beremo poročila, kako v Kristusovem rojstnem kraju pokajo puške in granate, kak se postavljajo živčne ovire in kako zamolklo udarjajo bombe.

Vrednost denarja

1 angleški funt 238, 1 ameriški dolar 43,30, 1 nemška marka 14,80, 1 belga 7,40, 1 madž. pengő 8,60, 1 francoski frank 1,30, 1 švicarski frank 10, 1 italijanska lira 2,25, 1 čsl. krona 1,50 din.

□ Angleško časopisje se je v sporu na Daljnem Vzhodu med Japonci in Rusi odkrito postavilo na rusko stran ter zelo obsoja japonski imperializem.

□ Na italijanski križarki, ki je bila vsidrana v nekem nacionalističnem španski zalivu, je eksplodiral kotel, pri čemer je bilo ubitih 7 mornarjev, 30 pa težko ranjenih.

□ Velike vojaške manevre pripravlja letos jeseni Nemčija, ki je vpoklicala pod orožje 1 milijon 350.000 vojakov oz. rezervistov.

□ Romunska vlada je izdala nov pravilnik glede narodnih manjšin, ki predvideva za manjšine mnogo večje svobode kot so jih uživale oslej.

□ Anglija namerava ustanoviti na Balkanu posebno gospodarsko centralo, ki naj bi proučevala možnosti trgovinskih odnosov s posameznimi balkanskimi državami.

□ Grčija pripravljata proti samcem precej ostre mere. V bodoče samci ne bodo več mogli v državne službe, visoko bodo obdavčeni, in celo pri smrti jim bo vlada zaplenila polovico premoženja.

7 dni po svetu

□ V južnovzhodni Angliji so pričeli veliki manevri suhozemske vojske, pri katerih igrajo vidnejšo vlogo zlasti močni motorizirani oddelki.

□ V Salzburgu bodo imeli avstrijski škofje v kratkem večji sestanek, na katerem bodo, kot pravijo poročila, razpravljali zelo važne zadeve.

□ Anglija je imela koncem julija 1 milijon 700.000 brezposelnih delavcev.

□ London bo v kratkem obiskal Hitlerjev zastopnik Wiedemann, ki bo ponovno skušal uglati pot za sklenitev angleško-nemške pogodbe.

□ Italijanski maršal Balbo je te dni obiskal Berlin, kjer je bil sprejet od maršala Göringa.

□ Nacionalistična letala generala Franca so v teh dneh stalno bombardirala več mest v republikanski Španiji. Mnogo ljudi je bilo ubitih.

□ Francoski zunanji minister Bonnet je v torek imel daljšo konferenco z nemškim poslanikom v Parizu. Na konferenci sta razpravljala o perečih vprašanjih evropske politike, zlasti pa o nemško-francoskih odnosih.

□ Bolgarski narodni poslanci nameravajo v kratkem obiskati Varšavo.

□ V Italiji so na kmetijskih velepossestvih začeli uporabljati za pogon strojev lesni plin. Poskusi so se dobro obnesli. Lesni plin je za 70% cenejši nego bencin.

□ Palestinsko prebivalstvo je te dni pozval angleški komisar, naj vendar preneha s terorističnimi dejanji ter se posveti mirnemu delu. Podoba pa je, da je ta klic nalete in gluha ušesa, kajti Arabci vodijo še naprej svojo osvobodilno borbo proti Židom in s tem posredno tudi proti angleški nadoblasti v Palestini.

□ Bolgarski kralj Boris je te dni odpoštoval skozi našo državo v Italijo in od tod namerava baje tudi v Anglijo. Temu obisku pripisujejo v političnih krogih velik pomen zlasti za Balkan.

□ V Švici se je po nekaterih mestih pojavilo zelo močno protižidovsko gibanje. Začeli so ga nekateri listi, ki bruhajo ogenj in žveplo na Žide, čeprav je znano, da imajo Židi največ svojega kapitala ravno v Švici.

□ Lord Runciman, ki ga je angleška vlada poslala v Prago, da bi posredoval med sudetskimi Nemci in čsl. vlado, je izjavil, da imajo vsa ta trenja svoj izvor v nepovoljnih gospodarskih odnosih. Temu tolmačenju pa se upira malone vsa javnost v ČSR, ki dobro ve, zakaj so Nemci tako zelo napadali in zakaj terjajo tako krčevito tako pretirano svoje stvari.

□ General Franco je sedaj le dal angleški vladi odgovor v zadevi umaknitve prostovoljcev iz Španije. Ta odgovor pa je nezadovoljiv ter ga vlada ne more sprejeti. Tako torej še ni pričakovati, da bi se spor glede prostovoljcev v doglednem času rešil.

□ Državljanska vojna v Španiji bo, kot zatrjujejo strokovnjaki, trajala še dolgo časa, tako da letos ni pričakovati konca. Zadnji čas so republikanske čete spet prešle v napad in zavzele zelo važne postojanke, dočim so se morale nacionalistične čete nomakniti v obrambo.

□ Albanski prosvetni minister je s posebno odredbo omeil število takozvanih intelektualcev. Odslej bo na šolah veljal numerus clausus, t. i. sprejelo se bo samo določeno število učencev.

□ Švedski zdravnik Kolbi je iznašel zdravilo proti astmi.

□ Za 25-letnico neodvisnosti so dobili v Albaniji novo državno himno.

□ Angleški letalski manevrov se je udeležilo nad 1000 letal s 1500 piloti. Sodelovali so tudi protiletalski oddelki.

□ Ponež je sprejel pred nedavnim posebno japonsko mladinsko združenje, ki mu je ob tej priliki izročilo več zelo dragocenih daril.

□ V Ameriki še vedno vlada velika vročina. Doselej je bilo že okoli 40 smrtnih žrtev.

□ Bolgarski srednješolci se od tujih tiskov učijo največ francosčine, daleč za njo pride šele nemščina. Pri nas nekateri pa tako tarnajo za nemščino.

□ V Rio de Janeiro je začel velik proces proti 371 obtožencem, ki so obdolženi, da so sodelovali v protidržavnem puču 1. 1935. V procesu nastopa okoli 500 prič.

□ Madžarska vlada je objavila splošno delovno dolžnost, ki se razteza na vso mladino. Obvezno delo bo vsako leto trajalo 6 tednov.

□ Turški predsednik Kemal Atatürk je zelo resno obolel, tako da v političnih krogih že iščejo primerne naslednika.

V ČASU ŽETVE

Zahteve organiziranih kmetov-zadruharjev

Zavarovanje proti toči in uimam - Brezplačno zdravljenje živine - Pocenitev industrijskih predmetov, ki jih potrebuje kmetstvo - Starostno zavarovanje kmetstva - Pravična razdelitev podpor slovenskemu zadružništvu

Preteklo nedeljo je bil v Ljubljani redni občni zbor ugledne kmetijske zadruge »Kmetijske družbe«, ki je danes ena najvažnejših predstavnic kmetijskega prebivalstva v Sloveniji. Stvarni potek občnega zbora je pokazal, kako resno in zaskrbljeno se posveča kmet svojim stanovskim gospodarskim vprašanjem. Na občnem zboru je bila sprejeta tudi naslednja resolucija, ki postavlja stvarne zahteve kmetijskega prebivalstva:

1. Vsako leto se pojavljajo elementarne neizgode, ki povzročajo milijonske in milijonske škode ter mečejo tisoče in tisoče kmetijskih družin v pomanjkanje in gladovanje. Zato se pozivajo odločilni činitelji, da uveljavijo zakonito predvideno zavarovanje zoper točo tudi v dravski banovini, kakor je to že z velikim uspehom uvedeno v nekaterih drugih banovinah.

2. Položaj našega kmeta je tak, da največkrat v primeru bolezni njegove živine ne zmore visokih stroškov za zdravljenje, kar povzroča v narodnem gospodarstvu milijonske škode. Zaradi tega zahtevamo, da odločilni činitelji uvedejo brezplačno ambulanto zdravljenje živine pri kmetu.

Brezobrestna posojila za obnovo vinogradov

V »Službenem listu« objavlja banska uprava naredbo o podeljevanju brezobrestnih banovinskih posojil za obnovo vinogradov. Naredba je za naše vinogradnike zelo važna, zlasti za severni del Slovenije, ki je izrazito vinoroden in kjer je že skrajni čas, da se vinogradi obnove. Z ozirom, da večina manjših vinogradnikov nima dovolj sredstev za obnovo na razpolago, jim bo banovina priskočila z razpoložljivimi sredstvi na pomoč.

Posojila se podeljujejo, v okviru v to svrhu določenih sredstev brezobrestno in nepristransko. Vinogradi se imajo obnoviti po navodilih strokovnjakov načeloma le na ta način, da se za ustrezni znesek dobavijo iz banovinskih trsnic zlahkne cepljenke. Posojila se morajo zemljejniško zavarovati. Krediti se dovoljujejo le za obnovo vinogradov v izmeri od četrt do enega hektara, in sicer maksimalno po 80 par za kvadratni meter. Vinogradi do 35 arov se morajo obnoviti tekom enega leta po prejetju cepljenk, do 70 arov v dveh letih in do enega hektarja v treh letih. Posojilo se mora vrniti v petih letnih obrokih, počenši s šestim letom po izplačilu posojila. Če vinogradnik ukorabi posojilo v druge svrhe ali če se obnova ne izvrši po danih navodilih, se mora kredit takoj v celoti vrniti. Le izjemoma se dovoljuje posojilo v denarju.

Prošnje za posojilo se predlagajo banški upravi preko okrajnih glavarstev najkasneje do 1. oktobra vsakega leta. V prošnji morajo biti navedeni vsi potrebni podatki. Vknjižba in izbris posojila gresta na breme prosilca.

3. Kmet rabi, pa naj si bo vinogradnik ali sadjar ali hmeljar, z vsakim letom več galice in drugih kemičnih zaščitnih sredstev, v borbi proti raznim boleznim, ki pa so v razmerju s cenami teh pridelkov mnogo predraga. Pozivamo odločilne činitelje, da poskrbijo s carinsko politiko in intervencijo pri domači industriji za primerno pocenitev teh predmetov.

4. Zahteva se, da se izvede starostno zavarovanje kmetstva, kar bo najjačje vplivalo na priklenitev kmetstva ljudstva na rodno grudo.

5. Letos se je hvalevredno z javnimi sredstvi podprlo slovensko zadružništvo, vendar pa je bil te podpore deležen le en del zadrug. Mi zahtevamo pravično podporo celokupnega slovenskega zadružništva, kakor mora tudi sleherni slovenski davkoplačevalec prispevati h kritju bremen takih javnih podpor.

6. Lovski zakon vse preveč ščiti največjega škodljivca vseh kmetijskih panog, to je zajca. Vsi dohodki občin, katere imajo te iz lova, niso v prav nobenem razmerju s škodo, ki jo zajec povzroči. Zaradi tega zahtevamo spremembo lovskega zakona v smislu popolnega uničenja zajca.

Stroge odredbe glede živinskih bolezni

V zvezi s pojavom nekaterih bolezni pri goveji živini je banska uprava Dravske banovine izdala naslednje odredbe:

Glede na dejstvo, da se je svinavka in parkljevka ponovno vnesla v dravsko banovino s transporti živine iz sosednjih banovin, in to celo iz neokuženih srezov teh banovin, je banska uprava izdala zaradi preprečenja vnosa in razširjenja navedene kužne bolezni te-le ukrepe:

Prepovedan je vsak promet z živimi parkljarji (goveja, ovce, koze in svinje) iz okuženih in ogroženih, kakor tudi neokuženih srezov savske, dunavske, drinske in vrbske banovine. Prepoved velja za promet z železnico, motornimi vozili, kakor tudi za vsak drug promet, izvzemši tranzitni promet v inozemstvo. Uvoz z železnico in avtomobil iz navedenih banovin v dravsko banovino bo v izjemnih primerih dovoljevala banska uprava, odsek za veterinarstvo, in sicer za vsak primer posebej in samo za živali za zakol v klavnicah, ki so za ta namen primerno urejene. Tudi način razkladanja, prevoza, klanja in desinfekcije vozil se bo predpisal za vsak primer posebej.

Transporti iz navedenih banovin, ki bi se kljub prepovedi zalotili na območju dravske banovine, se morajo takoj ustaviti in na primernem prostoru, ki izključuje vsako nadaljnje širjenje te kužne bolezni, kontumacirati, kakor to določa čl. 43. zakona o odvratanju in zatiranju živalskih kužnih bolezni. Kontumacirane živali mora takoj pregledati živinozdravnik. Spremljevalce je pridržati tako dolgo, dokler se temeljito ne razkužijo sami, kakor tudi njih obleka, perilo, obutev in prtljaga. Stroške za kontumaciranje

oskrbovanih živali, razkuževanje in veterinarski pregled nosi lastnik živali po členu 107. navedenega zakona.

Uvoz zaklanih parkljarjev iz navedenih banovin v dravsko banovino je dovoljen samo tedaj, ako se je klanje izvršilo v javni klavnici, ki je pod stalnim veterinarskim nadzorstvom, kar mora pristojni veterinarski preglednik posebej

Kako živi kmetijski človek

Podoba našega kmetijskega človeka

Statistika dokazuje, da kmetijski živelj kar s 3/4 prevladuje druge stanove in vrabci so se baje že naveličali čivkati, da je kmetijski stan steber naše države — če pa pogledamo v tisk, v najrazličnejša zasedanja ali na govorniške tribune, pa se nam zdi, kakor da je tudi advokatov, profesorjev in celo lekarnarjev še — kot kmetov . . .

Zakaj tako? Kdor pozna razmere, v katerih živi naš kmetijski človek (a med našo inteligenco je takih poznavalcev jako malo; saj še preprosti član kmetijske družine že v bore par letih gleda ne dejansko stanje svojih bratov in sestra vse drugače z delavske ali meščanske pozornice, kakor je v resnici) mora predvsem ugotoviti, da kmet biti mora noč in dan, z dušo in telesom samo v svojem poklicu — sicer ne bo več dolgo deležen svojega kmetijskega naslova. In tudi če dežuje in pozimi, ko pade sneg, ima 100% kmet toliko dela v notranjosti svojega gospodarstva, da še v vseh dolgih zimskih večerih vrhu vseh ostalih pogovorov plava ena sama dolga, s tisočeri vozli zavozljana nit, ki venomer priganja; razveži to, reši ono, pomagaj tu, ne pozabi tam . . . In tudi najmarljivejšemu jih ostane še sto in sto — ko ga narava in poklic mečeta iz hleva na skedenj, od tu zopet v drvarnico, goz, sadovnjak, na travnik, njivo, od tu zopet v klet, listnjak itd.

Vidite, tak je naš kmet-gospodar, še na slabšem je njegova žena-kmetica, in te dosti na boljšem je vsa ostala družina — v kar jih silijo pač razmere same . . .

Naše tržišče in cene

Les. Na trgu doslej še nobenih izprememb. V ceni so nekoliko poskočila drva za kurjavo, sicer pa vlada neizpremenjeno stanje. Pričakuje se par, da bo polagoma prišlo do živahnijšega izvoza.

Živina. V kupčiji z živino zadnji čas niso nič kaj razveseljivi izgledi. Prej tako trdne cene so precej popustile tako na domačem kot tujem trgu. Izvoz pa je zadnji čas še posebno otežkočen, ker se je ponekod pojavila svinavka, tako da je prišlo celo do prepovedi izvoza iz nekaterih okrajev, kot smo to že zadnjič poročali. Cene se sedaj povprečno naslednje gibljejo: debeli voli 4.25 do 5 din, poldebeli 3.50 do 4.50, plemenski 4.50 do 5.50, biki za klanje 3.75—4.50, debele krave 3.75—4.50, plemenske 3.50—4.75, klobasarice 2.50—3.25, molzne krave 4—5, mlada živina 4—5 in teleta 4.50—6.50 din.

Svinje. Blago precej iskano. Povprečne cene: plemenske svinje 9—10 din, pršutarji 8—9, prašički 5—6 tednov stari 85—100 din, 7—9 tednov stari 110—150, 3 do 4 mesece stari 160—230, 5—7 mesecev 280—400, eno leto stari 700—830 din. Povprečna cena za kg mrtve teže 8.50—11.50, za kg žive teže 6.50 do 8.50 din.

Kože. Cena se je za malenkost popravila, vendar pa še daleč zaostaja za prejšnjo cenob. Goveje surove kože 7—9 din kg, telečje do največ 10 din in svinjske do 6.50 din. V tujini imajo kože mnogo boljše ceno nego pri nas. Zainteresirani zelo nestrno pričakujejo, da bi čimprej prišlo do ustanovitve obljubljenega zadruga, ki naj bi v bodoče preprečila vsako spekulacijo.

Poljski pridelki. Na trgu je sedaj že vse polno blaga ter so cene razni zelenjavi kot tudi sadju znatno popustile, kar je zlasti razveselilo mestne konzumente, dočim pridelovalci tarnajo zlasti zato, ker morejo ponekod plačevati prav občutno mitnino in razne prispevke.

SEJMI

14. avgusta: v Leskovcu, Toplicah.
15. avgusta: v Dolnji Lendavi, Sevnici, Vuzenici, Rakičanih, Metliki, Cerkljah, Dolenji vasi, Mozirju, Ptaju, Lescah, Ložu, Skofiji Loki, Smarju, Trebnjem, Vačah, Velikih Laščah, Ormožu.
17. avgusta: v Ljubljani, Celju, Trbovljah, Ptujju, Kapelah, Smarju pri Jelšah.
18. avgusta: v Smihelu-Stopičah, Turnišču.
19. avgusta: v Mariboru.
20. avgusta: v Cistercijanskem samostanu v Stični, Mokronogu, Blagovici pri Kamniku, Brežicah, Celju, Trbovljah.

RADIO LJUBLJANA

Nedelja, 14. avg. 8: Koncert na flavti s klavirjem. 9: Napovedi, poročila. 9.15 Jugoslovanski odmevi (plošče). 10: Prenos jubilejne slavnosti ob 20-letnici narodnega osvobodjenja iz Maribora. 13: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. 16: Prenos iz Maribora. 17: Kmet. ura: Gospodarska navodila in tržna poročila. 17.30:

potrditi. Načelstva srezov, ki meje na savsko banovino, naj takoj ustavijo v svojem območju vse one sejme, na katere so doslej gonili živino iz savske banovine. Prekršitve gornjih odredb se bodo kaznovale z globo od 10 do 1000 dinarjev, če pa se zloba v določenem roku ne plača, z zaporom od 1 do 10 dni.

Vara se, kdor misli, da hodi tudi danes naš kmetijski zemljan s pesmijo na ustih z enega dela na drugega ali celo pri delu samem prepeva pesmi o lepoti, ki prepeva se polja in livade, ampak se pretrpko zaveda, da te lepote ne more uživati, ker so mu gospodje med »nedolžne cvetlice« zasejali plevel in med »opojajočo vonj« prinašali bacile jetike. O namreč celo v pekočih žuljih čuti, da sam ni kos pri obdelavi svoje zemlje — če pa bi najel tuje moči, pa se mu to ne izplača, ker kmetstvo delo dandanes kupec niti 1/2 vrednosti ne plača. Zato se mora izčrpavati do skrajnosti, podaljševati večno prekratek dan z nočjo, pritrgovati celo pri hrani in tako postiljati udobno ležišče za čedalje pogostejšo obiskovalko — tuberkulozo . . .

V svesti si vsega tega, izgublja poslednje upanje na kakršnokoli dobrohotnost z desne ali leve, postaja povsem apatičen za javna vprašanja. Sicer se tu ali tam še kdo ojuhači ter aktivnejše poseže v politično življenje, a se le pravčasno prepriča, da ga izkoriščajo najrazličnejši posamezniki v svoje sebične namene in da bi z nadaljnjim odtegotovanjem zemlji upropastil celo lastno ognjišče . . . Odslej se še temeljiteje izogiba vsemu javnemu življenju (ker ga je imel pač priliko spoznati v vsej svoji gnilobi); da si ohrani skromni obstoj, se še doslednejše zarije v nedrje majke zemlje in s stisnjenimi pestmi čaka na nekaj, kar po njegovih pameti mora nujno slediti . . .

Time.

Pevski koncert g. Romana Petroviča. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: Položaj sodobnega pisatelja. 19.50: Koncert lahke glasbe (Radijski orkester). 20.30: Prenos opere »Prodana nevesta« iz Rogaške Slatine.

Ponedeljek, 15. avg.: 9: Napovedi, poročila. 9.15: Vesel drobiž (plošče). 9.45: Verski govor (g. dr. Vilko Fajdiga). 10: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. 11: Otroška ura: Počitniška dogodovščina (članice nar. gled. v Ljubljani). 11.30: Koncert Radijskega orkestra. 12.20: Prenos reportaže hitrostne gorsko-motociklistične dirke z Ljubelja ob priliki 25-letnice obstoja Motokluba »Hirija«. 13.20: Češke popevke (plošče). 17: Kmet. ura: Prašičem zdravje! (ing. Absec Matija). 17.30: Ivan Cimerman igra na harmoniko. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: Železniške postaje in proge v Zagrebu. 19.50: Plošče. 20.30: Koncert. Sodelujejo: gđc. Jelka Igljeva in Radijski orkester. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Kvartet mandolin.

Torek, 16. avg.: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. 14: Napovedi. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: Ideologija prvih predstavnikov umetnostne glasbe v Jugoslaviji. 19.50: 10 minut zabave. 20: Plošče. 20.10: Ob 20-letnici dobrovoljcev (g. Jakob Grčar). 20.30: Prenos promena dneva koncerta iz Rogaške Slatine. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Operetna glasba (Radijski orkester).

Sreda, 17. avg. 12: Po širnem svetu (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Operetni napavi (plošče). 14: Napovedi. 18: Lahka glasba. 18.40: Mladinska ura: Odkod izvira človekova izobrazba. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: Razvoj mladinske književnosti pri Hrvatih od l. 1868—1898. 19.50: Plošče. 20.30: Prenos sintoničnega koncerta iz Rogaške Slatine. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarnarne »Nebotičnik«.

Četrtek, 18. avg.: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. 14: Napovedi. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: Ministrstvo za telesno vzgojo naroda. 19.50: 10 minut zabave. 20: Plošče. 20.10: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). 20.30: Koncert. Sodelujejo: Slovenski vokalni kvintet in Radijski orkester. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Koncert na klarinetu, g. Urbanec Fr.

Petek, 19. avg. 12: Šopek slovenskih pesmi (plošče). 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. 14: Napovedi. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: O naši cerkveni umetnosti. 19.50: O letošnjem planinskem izletu v Tatre. 20: Lucienne Bojer poje. 20.10: Domača keramika (ga. Dana Palmičeva). 20.30: Koncert. 22: Napovedi, poročila. 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 20. avg. 12: Plošče. 12.45: Poročila. 13: Napovedi. 13.20: Plošče. 14: Napovedi. 18: Za delopust (igra Radijskega orkestra). 18.40: Pogovori s poslušaci. 19: Napovedi, poročila. 19.30: Nac. ura: Slovenska ljudska šola za časa Napoleonove Hirije. 19.50: Pregled sporeda. 20: O znanosti in kulturi. 20.30: VIII. večer muzi-komedijantov. 22: Napovedi, poročila. 22.15: Koncert radijskega orkestra.

Dopisi „Edinosti“

Celje

Divje kolesarenje po okoliških privatnih potih. V okolici Celja, ki spada pod mesto, je mnogo ozkih poti in stez do posameznih hiš ali naselbin. Zadnje čase se je po teh stranskih poteh razpaslo divje vozarenje kolesarjev. Po državni cesti se še za silo spodobno vozijo. Ko privozijo do stranskih poti, ki so prav za prav privatna last, pa se prične dirka, da je vsak pešec v nevarnosti. Po teh poteh se hoditi nimajo pravice, ne pa do brezobzirnega kolesarjenja. Opozorjamo občinsko oblast, da posveti tej zadevi nekaj več pozornosti in da hišne posestnike-čavkopljučevalce, lastnike teh poti, pred divjaki zaščiti! Neugodno bo, če se zgodi kaka nesreča! V skrajni sili bi moralo prizadeto prebivalstvo seči po samopomoči!

Mirna peč

Elektrifikacija. Že skozi dolgo časa se govori o elektrifikaciji občine. Vendar se vse do danes nismo prišli dalje, kot da so bili minuli teden postavljeni drogi, kdaj pa se bo pričelo delati z omrežjem, pa je vprašanje, ki čaka rešitve. Zeleti je, da bi se delo izvršilo čimprej in da bi oblast omogočila, da bi si nabavili elektriko tudi revnejši sloji, zakar naj bi dalo primerno posojilo z nizkimi obrestmi. Drugače bo radi siromašnosti občanov elektrika le vodila skozi občino, ne pa tudi svetila, kar je želeli.

Nezgodna tovornega avtomobila. V sredo, 3. t. m. proti večeru se je pripetila nezgodna tovornega avtomobila, last t. m. B. Barčević iz Zagreba, ko je vozil zabojni papir iz Ljubljane. Vzrok nezgode je bil neki voznik, ki ni pravilno vozil in je sofer, videč pretečo nevarnost, nenadoma ustavil avtomobil, toda zavore niso prijele in je radi tega avtomobil zdrsnil v občestni jarek in se prevrnil. K sreči ni bilo razen male poškodbe na avtomobilu nobene druge nesreče in sta tako sofer kot delavec odnesla zdravo kožo.

Strelna žilga. Minulo nedeljo je v nevihti udarila strelna v kozolec posestnika M. Pusta v Gor. Globodolu. Kozolec je pogorel do tal in je škoda le delno krita z zavarovalnico.

Za strpljivost. »Edinost« je že večkrat v svojih člankih v živo zadelo, zlasti še za naše mirnopeške razmere. Toliko zagrizenosti in strasti, kot jo kažejo neki gospodje v Mirni peči, gotovo ni nikjer. Vsa javnosti ne glede na pripadnost, ki misli in presoja trezno, trezno obsaja delovanje zagrizencev, ki je vsem le v škodo. Zeleti je, da bi čimprej spoznali svojo zmoto ter se obnašali napram nasprotnikom lojalno in bodo s tem na svojem ugledu pridobili, medtem ko ga sedaj izgubljajo.

Mala Nedelja

Sokolska četa vpizori v nedeljo, 21. avgusta ob pol 16. uri v svojem domu krasno

Kulturna obzorja

Pogoji kulturnega napredka

Vse preveč vedno govorimo o vzvišenih nalogah, ki so nam naložene za povzdigo našega kmetijskega stanu in kar prečesto v isti sapi zabavljamo nad njegovo politično in kulturno nezrelostjo, pri tem pa pozabljamo na prvi in najmočnejši temelj, na katerem more rasti njegova kulturna višina: gospodarstvo, z drugimi besedami: gnotni položaj slovenskega kmeta. Še tako lepe ideologije in načrti o vseobčih reformah se skrhalo kaj kmalu, če niso izpolnjeni osnovni gospodarski pogoji. Kdaj neki se bo mogel kmet zanimati za kulturno življenje, če se za sol nima dovolj sredstev in če je vse njegovo delo osredotočeno na en sam problem: kako dobiti možnosti za vsaj zasilno gospodarsko eksistenco? Ta skrb za vsakdanji kruh ga toliko zaposluje in tudi izčrpa, da nima niti časa, ne veselja za višje, t. j. kulturne vrednote. Vprav neprestano gospodarsko nihanje, zavoljo katerega so bila tudi sicer že itak pomamljiva vzgojno-prosvetna prizadevanja manj učinkovita kakor bi morala biti, mu je oblikovalo nekako življensko logiko, ki mu narekuje biti za onega, ki mu največ nudi. Ta logika je sicer docela normalna, s praktičnega vidika pravilna in utemeljena, vendar pa le z ene strani, dočim utegne na drugi strani postati narodu ter državi skrajno škodljiva. V taki logični šoli, kjer si na temelju izkušenj oblikuje svojo življensko načela v neugodnem položaju, kmet gotovo ne zori; od njega ne moremo pričakovati, da bi bil politično dosleden, ne da bi se ravnal po stalnih svetovno-nazorskih načelih, ki bi bila v soglasju z občo moralo in njegovim oseb-

ljudsko spevoigro »Ponos za ponos«. Vsakoletna velika, vedno pravilno izvedena sokolska tombola se bo vršila na angelsko nedeljo dne 4. septembra ob 15. uri. 500 dobitkov v vrednosti 12.000 dinarjev.

Murska sobota

Gasilske vaje. Poslednjo nedeljo v juliju, t. j. so se vršile v Murski Soboti okrožne gasilske vaje, ki jih je vodil okrožni starešina, narodni poslanec Benko. Sobočke in okoliške gasilske čete so izvajale najprej vojaške, nato pa požarne vaje z gašenjem fingiranega — vsled zračnega napada povzročene — požara v Sok. domu. — Po končanih vajah se je razvila na vrtu hotela »Slon« dobro obiskana gasilska veselica.

Avtomobilska nesreča. V noči, 4. t. m. se je dogodila okoli 10. ure na ovinku (v bližini satahovskega pokopališča) ceste, ki pelje iz Sobotice proti Tišini, avtomobilska nesreča. Na ostrem ovinku je avto, ki je vozil proti Soboti, s tremi osebami zavozil v stran in se pri tem malone prekucnil. Ranjeni sta bili dve osebi, tretja pa je ostala nepoškodovana.

V soboto se bo vršila v Murski Soboti proslava 20-letnice obstoja Jugoslavije s kresom in štafetnim tekom soboških telovadnih ter športnih društev.

Hrastnik

Najprej delavstvu kruha, potem šele vina. Predprošilo nedeljo je vodstvo naše steklarne priredilo na travniku g. Kozoleta na Breznem pri Rimskih toplicah nekakšno napitnico, na katero je povabilo svoje delavce iz brusilnice in skladišča. Kakor je povsod navada, so tudi tu delali veselo družbo samo nekateri, ostalo delavstvo pa se je otožno spraševalo, kaj vse pomeni to? Sušljalo se je marsikaj... Za enkrat ne rečemo ničesar. Če je pa že res vodstvo prešlo na socialno pot, bi pa priporočali, da jo tudi dosledno izvaja pri medli delavstva, da ne bo delavstvo v brusilnici zaslužilo komaj po Din 14.— na 8 ur, pa celo v mnogih slučajih po 4—7 Din na šilt, temveč da pri povišanju mezd kaže vodstvo svojo socialno čustvo do svojega delavstva. Mislimo, da bi bilo mnogo boljše za delavstvo, če bi se mu dal primerni zaslužek za njegovo težko delo, kakor pa da se mu prireja napitnica. Prvo je potrebno našemu že itak izčrpanemu delavstvu kruha, potem šele pijače, ker na prazne želodce se ne da piti. Ko bo pa delavstvo imelo primeren zaslužek, se bo pa že vsak sam lahko privoščil kakšen kozarček vina za svojo potrebo. Takrat šele bo delavstvo veselo in zadovoljno in plačano za svoj težki trud.

Kaj je z stvarjo? Že precej časa je od tega, ko je bil tukajšnji oblastni ovađen nekdo radi nedovoljnega hitlerjevega pozdrava.

našega kmeta nedvomno pozitivno sprejela in zmanjšala vlogo neizprosnega ohranitvenega življenskega gona, ki rodi

Naša mlada pedagogika

V založbi »Pedagoški tisk« je izšla kot prvi zvezek drobna knjižica, ki jo je pod naslovom »Slovenska šola in slovenski učitelj pred sodobnimi nalogami. — Socialno pedagoški pogledi« napisal učitelj Martin Mencej.

Misli, ki jih razvija pisec, se pri nas še niso vsaj ne tako jasno in precizno izrazile. Gre za precejšen odklon od prejšnje več ali manj teoretične smeri k izrazito praktičnim in čim bolj življenskimi ter ljudskim načelom. Pisec pravi sam (str. 38): »Dokler pa bodo naša vas, naš industrijski kraj in naša mesteca neraziskani in nedognani, so vsa tozadevna prizadevanja za preusmeritev in aktivnejše poseganje šole v razvoj našega življenja brezuspešna«. Na izsledke takega podrobnega raziskovanja hoče šele graditi šolo, ki mora rasti iz tisočerihih korenin svojega okoliša, da more pripraviti mladino za naloge, ki jo čakajo pozneje v življenju.

Jalovo delo slovenskega Prokrusta

Širokogrudnost ohranja Slovane

Slovenske delovne ljudi diči razen skromnosti še neka druga čednost: širokogrudnost. Širokogrudnost je prava slovenska lastnost. Sicer je dovolila, da se je med slovenske narode naselil tuj element; tuji pa so ravno premnogokrat izrabili širokogrudnost naših ljudi v svoje temne svrhe. Zbog nje smo prav za prav tudi tlačani tujim narodom in tlačanimi več ali manj vsakemu, ki zna z nami postopati. Seveda nas zadevajo takšne neprilike marsikaterikrat tudi radi lahkovernosti — končno pa je le širokogrudnost tisti varuh našega doma, ki pušča vabljenje in ne vabljenje goste v našo hišo. Pri tem sprejemanju pa ima ta naša lastnost najfinejši čut.

Čeprav ima omenjena, namreč naša slovenska lastnost svojo temno stran, ne smemo zanikati nje silne svetlobe. Širokogrudnosti se imamo Slovani zahvaliti za svojo svobodo. Ne mislimo tu samo politične svobode, kakor smo jo tu in tam izvojevali koncem svetovne vojne. Mislimo svobodo posameznika, svobodo misli in čustvovanja, svobodo odločanja in samoudejstvovanja. Smo individualisti. Narod zbog tega ne bo nikoli poginil, temveč se bo že v par letih neverjetno razplodil. In vendar bo vsak posameznik živel svoje lepo svobodno življenje tako, kakor se mu bo samemu hotelo. Svoboda je radi naše čudne lastnosti (omejenemu duhu se zdi zelo »čudna«) naša bitna želja, na katero ne bo mogoče nikoli pozabiti. Svoboda je Slovano mnekaj sličnega, kakor človeku žeja, ki je neotlažljiva. Svoboda je, kakor večna žeja, ki jo je treba večno zalivati.

Radi te naše večne žeje, ki je pač izraz ali dar narave, Slovanov nikoli ne bo mogoče uničiti. Vsi tlačitelji so v našem življenju izginili. Zgodovina hrani dokaz! Nad nami ni mogoč noben teror. Poglejmo zgodovino Srbov. Brutalneje pač menda nihče ni zatiral kakega naroda,

državi ter narodu v odločilnih trenutkih kaj nevarno, pa docela razumljivo ekstenzično logiko.

Prva korak za to vidi avtor v depolitizaciji učiteljske organizacije, ki se je pričela in dovršila na rednih skupščinah v Sarajevu (1935), v Novem Sadu (1936) in v Skoplju (1937).

Druga zahteva je decentralizacija dela in življenja organizacije, ki naj sloni na raznolikosti življenskih prilik.

Tretje, kar je treba, pa je po avtorjevem mnenju najtesnejša povezanost v delu in akcijah s sloji in stanovji, ki vodijo isto borbo in imajo ista ali vsaj slična stremjenja (str. 53).

Knjižici, ki se končuje zelo optimistično, je priključen »Izvešček iz združnih pravil« »Pedagoškega tiska«.

Pisana je dovolj razumljivo in jasno, da utegne zanimati tudi nestrokovnjaka, mlademu učitelstvu pa bo dala mnogo zdravih pobud.

jad.

kot so zatirali Turki Srbe. Kaj pa priča zgodovina? Zamislimo se nad dejstvom, na kako komičen način je izginila z običajna zemlje največja tlačiteljska Slovanov, krvopijavka slovenske krvi, dična Avstrija! A mi? Zivimo!

Ker smo Slovani (torej tudi Slovenci in Jugoslovani) širokogrudni ljudje, ne trpimo in ne bomo trpeli nad seboj nobenega terorja. Ne v takšni niti v onakšni obliki in obleki. Naš zdravi narod je za vsako dobro sprejemljiv, ker prihaja dobro v narod na pošten in človeški način. Zlo ni našlo prave poti v naše duše. Zlo je prihajalo v narod in v poedinca vedno s terorjem. Če kdo trdi, da naš narod ni »nacionalen«, je lažnivec! Če je kdo vzel nad »nacionalizmom« monopol in uganja »patent«, naj ima veselje. Narod, ki nacionalno življenje živi (daleč od teoretičnih fraz in teoretičnih nagajen), se mu smeje.

V Sloveniji izhaja nestrpnost, ki bi rad Slovence s silo ali nasiloma strpal v jugoslovansko srajco. Nekakšen Prokrust ali kaj. Siromak ne vidi življenja in ne pozna naroda. In niti zaslepljen, ne vidi, da mlati ob slov. širokogrudnosti prazno slamo.

Romunska poštna uprava je izdala kot dopolnilo k svečanemu mesecu v Bukarešti tudi posebne znamke, ki so poleg pokrajinskih zrbov okrašene tudi s podobo kralja Karola.

Preprosta zgodba o belonogavičniku

P. R.

Bilo je dobro leto, rodovitno leto, ne preveč suho, tudi ne preveč deževno, zemlja se je nekako sprostil, vsega je obrodila nič koliko, žita toliko, da je vsakdo z veseljem segal po belem kruhu in pogači, drevje se je šibilo, vsepovsod sam sadež v vseh barvah, nad vsem pa božje sonce, tako prijetno in jasno, kakor je lahko samo takrat, kadar je dobra letina. Tudi živali so se veselile, kaj se ne bi, kjer imajo ljudi vsega dovolj, tudi živalim ne primanjkuje.

Takrat je prišel v naše kraje belonogavičnik. Bil je ponizen ptič, nekako podoben vrabcu, čeprav se ni rad družil z njim, zakaj vrabec je čisto navaden proletaec, skoraj marksist in ta — to je pa itak vseeno — med pticami. Belonogavičnik je pa bil imenitnega roda, ni sedel kamorkoli, zlasti ne na vsak kupček sredi ceste, ustavljal se je na visokih žicah in na strehah, strumno čepel in opazoval pestro življenje pod seboj. Da, bilo je življenje, kakor ga ni poznal. Prišel je bil iz tropskih krajev, visoke gore je moral preleteti, napeti vse moči, da ga niso zajeli sneženi viharji, zdaj se je lahko nekoliko oddahnil. Na prsih je imel temne proge, ki jih ni bilo mogoče dobro razločiti, peruti so bile nekoliko rjave, a

v drevoredu, ko hodijo gledat, kako kaže rep in glava sta bila čisto navadna. Noge je pa imel nenavadno lepe. Pokrite so bile s srebrnobelim puhom, kakor bi imel bele nogavice. Na to je bil ponosen. V hudi vročini sicer ni bil tak puh kdoli ve kako prijeten, toda civilizirani in disciplinirani ptič mora marsikaj pretrpeti za svoj rod. Nasmehnil se je ljudem pod seboj. Ti pač ne poznajo nikakega reda. Hodijo po svoje, zdaj pa zdaj zaide kateri celo na sredo ceste in vendar se nič ne zgodi. Da, in temu se pravi svoboda. Te ga jim pač ni mogoče zameriti, ne poznajo še pravega življenja.

Nevoljno je vzdignil desno nogo, kakor bi hotel koga častitljivo pozdraviti, toda je le popraskal z njo drugo in popravi srebri puh na njej. Potem se je znova zagledal v ljudi.

Da, čudni ljudje so tod, si je mislil. Toda kruh imajo dober, zelo dober. Dolgo že nisem jedel takega, dolgo, nemara nekoč v daljni mladosti, ko je bila še navada, da smo pekli pogače. Zaradi kruha bi jih bilo treba zavidati. Tečen kruh, najedel sem se mimogrede za dva dni.

Potem so ga zmotili vrabci. Sedli so na žico poleg njega, zazibala se je, malo je

Odražite in priložite vprašanju
Svetovalec
„Edinosti“
»Stvarja samo na vprašanja
ki jim le priložen a odrezek
„EDINOST“ 13. avgusta 1938

Sicer je zadnji čas vročina nekoliko popustila, pa je vendar tale pođoba, kako si ve mladina pomagati, prav zanimiva in vzbuja v človeku prijetno razpoloženje, ko vidi te nasmejene glavice, ki kukajo iz »mokrega elementa«.

Za dom in pridne roke

Muhe, zlo poletja

Letos posebno mnogo trpimo radi muh. Ta nepotrebna golazen neprestano seda na človeka, ga pika in draži ter mu ne privoščiti niti najmanj miru. V stanovanju nam muhe osnesnažijo šipe, zavese, slike, pohištvo, oblezejo vsako nepokrito jed, in kar je najstrašnejše, prenašajo bacile najrazličnejših bolezni. Nikoli namreč ne moremo vedeti, po čem je lazila muha poprej, preden je sedla na našo kožo.

Kakor se da vsako zlo preprečiti ali odpraviti, tako se da tudi to. Seveda, treba se je potruditi. Muha je precej odporna žival. Ima jako močna krila in lahko preleti več kilometrov. Dognali so, da preleti dnevno do 13 km, in radi tega je razumljivo, da lahko prinese kakšne bacile.

Kako naj uničimo muhe? Najlažje jih odpravimo tako, da jih pričenemo uničevati na onih mestih, kjer se ležejo. To so predvsem hlevi, kjer živi domača živina, radi tega bi trebalo tem prostorom posvetiti največjo pažnjo. V stanovanjskih prostorih v bližini hlevov je v poletju naravnost nevarno. Vendar je treba omeniti, da četudi ne bi bilo hlevov, bi imeli še vedno mnogo muh, ker muhe se zaredi in naglo množe povsod, kjer vlada nesnaga. Nikoli ne bi smeli metati smetja in razne nesnage kar po dvorišču in okoli hiše, temveč vedno le v zaprta smetišča ali dobro zaprte posode. Te posode je treba od časa do časa dobro izmiti, popariti z vrelo vodo in postaviti na sonce.

Prostori, kjer shranjujete hrano, morajo biti muham nedostopni. Nikoli ne dajte svojemu otroku hrano, na kateri je bila muha.

Mislite vedno na to, da muholovci, ki jih kupujete v trgovini, uničujejo muhe, ne preprečujejo pa njih razmnoževanje. Vsaka muha izleže v sezoni do 120 jajčec, iz katerih se tekem 10 dni izležejo mlade mušice. Zato lahko muhe odpra-

vimo samo tako, da jih uničujemo tam, kjer se ležejo. Ne pozabite, da so muhe najočitnejši dokaz nesnage v hiši. Posebno važno dejstvo za našega kmeta je, da muha prenaša tudi srab ali srbečico, ki je med kmečkim ljudstvom zelo razširjena. Ne čakajte torej, da bodo muhe same odletele, temveč lotite se posla.

Če žena kupuje nove čevlje

Kadar žena preizkuša nove čevlje, se pri tem obnaša čisto drugače nego moški. Moški natakne čevljev na nogo, udari parkrat ob tla, da zleze noga čisto v čevljev ter se odloči za da ali ne. Ženska pa natakne čevljev najprej do polovice, nato ga zopet sezuje, da vidi, če je to pravzaprav za to nogo odgovarjajoči čevljev. Nato ga ponovno natakne, ga dolgo časa zamišljeno opazuje in končno reče, da so čevlji čisto dobri. Ko jih še dalje gleda, opazi na enem čevlju majhno gubico, prične obračati nogo na vse strani ter vzklizne: »Uh, kako so ti čevlji veliki!« Nato jih zopet sezuje, opazuje pete, podplate in notranjost, jih zopet obuje, hodi nekoliko gor in dol ter reče svojih boljših polovic, da teh čevljev nikar ne vzame. Potem se postavi pred ogledalo, da še enkrat premotri efekt, ki ga povzročajo čevlji na njenih nogah, hodi zopet gor in dol, pogleda še kakih trideset do štirideset v zrcalo, kako ji pristojajo čevlji, pripomni, da ji ti čevlji delajo veliko nogo, da niso za njo, še jih tri do štirikrat sezuje in zopet obuje, vpraša svojega moža za mnenje, katerega pozneje itak ne upošteva, ponovi to proceduro najmanj še enkrat in na koncu vseh koncev milostljivo izdahne — da bo te čevlje vzela.

Lončnice v poletju

Vse lončnice, to je cvetice v loncih, moramo poletji postaviti na vrt, ker tam lepše uspevajo. Oni prostor, kamor na-

meravamo postaviti lončnice, moramo posuti s pepelom od premoga, ker ta pepel preprečuje, da bi prišli v lonce črvi in druge živalce. Tako bodo cvetice v miru cvetele in se lepo razvijale.

Ravnanje z mesom in zelenjavo

Nekateri gospodinje imajo navado, da puste meso ali zelenjavo pred uporabo dalje časa v mrzli vodi. Ali delajo to zato, da bi se zelenjava oz. meso osvežilo, ali pa zgolj iz navade. To je pa zelo slaba navada, ker se na ta način meso, kakor zelenjava samo kvari. Hladna voda ima to lastnost, in to v mnogo večji meri nego se misli, da v njej namakajoče se jestvine baš ono, kar dela jestvine okusne. Studenčnica ima v sebi več mineralnih snovi, zato še bolj vpliva na stvari, ki so v njej. Apno, ki se nahaja v vodi, povzroči, da meso otrdi in ga moramo potem zelo dolgo kuhati, da postane mehko. Zato je bolje, da mesa in zelenjave (posebno korenje, peteršilj in slično) ne namakate v vodi dalje nego je potrebno, da operete. Tudi salata in ohrovt mnogo izgubita, če sta dalje časa v vodi. Torej, v bodoče pazite tudi na to, ker potem boste imeli mnogo okusnejša jedila.

Preizkuševanje pitne vode

Dobra pitna voda mora biti brez vsakega okusa, duha in barve. Ako prekuhamo vodo v bakreni ali stekleni posodi, pa se voda zamoti, da se dno posode slabo vidi, tedaj ni dobra. A najbolje se preizkusi voda tako: vzami eden del tahina (dobiš ga v lekarni), 4 dele vode in eden del spirita. Vlij zmes te mešanice v čašo vode, katero misliš preizkusiti. Ako tekem petih ur voda ne postane motna, je dobra za pijačo. Ako se že po eni uri skali, je zdravju škodljiva. Ako se skali v drugi ali tretji uri, ni več toliko škodljiva, vendar je bolje, da je ne pijete.

Shranjevanje jestvin v vročini

Zelo nerodno je, če poleti ostanejo razna jedila a ne vemo, kam in kako bi jih shranili, da se ne pokvarijo, a zavreči nam jih je škoda. Idealno bi bilo, če bi lahko razna jedila postavili na led. Toda koliko pa je gospodinji, ki razpolagajo z ledenico ali vsaj ledom? Vendar si lahko tudi te gospodinje pomagajo celo v slučaju, če tudi kleti nimajo. V hladnejši prostor naj postavijo večjo posodo z mrzlo vodo. V to vodo postavijo lončen ali kamenit lonec, v katerega zložijo jedila, ki bi se sicer pokvarila. Lonec treba dobro pokriti in ga postaviti v vodo tako, da sega voda do roba, a vendar ne teče v lonec. Ako preko dneva dvakrat izmenjate vodo, se bodo jedila lepo obdržala. Če shranjujete na ta način načeta jedila (šunka, pečenka, klobasa), jo na načetem mestu ovijte v pergamentni papir, katerega ste poprej namazali s surovim maslom. Tako ostane načeta površina sveža in mehka.

Vložene hruške

Hruškov kompot izgleda najlepše, če pustimo hruške cele. Ako ga priredimo po načinu brez kuhanja v pari, je treba hruške tanko olupiti in jim pustiti pečlje. Če hočete, da imajo hruške zelo blede barvo, jih pred kuhanjem počevplajte, toda morate jih nato v več vodah izprati.

Na 4 kg sadja vzemite 1 kg sladkorja in toliko vode, da se lahko hruške lepo kuhajo. Ko voda s sladkorjem zavre, spustite v njo hruške in jih skuhajte do mehkega, pokrijte in pustite stati čez noč. Zjutraj postavite zopet na štedilnik in pustite samo enkrat prevreti, nato vzemite hruške s cedilom iz sladkorja, da se dobro odcede. Sladkor kuhajte tako dolgo, da se izpari sva voda. Hruške nato zložite previdno v veliko steklenico in jih zalijte s sladkornim sokom, kateremu ste primešali malo salicila ali 20 kapljic »nipakombina«, ki ga dobiš v drogeriji. Na steklenico dajte košček čistega platna, nato moker pergament in zavežite čvrsto z vrvice.

Ta način konzerviranja je dober zato, ker ne zahteva mnogo sladkorja niti patentnih steklenic, a se sadje zelo dolgo drži. Ima tudi to prednost, da lahko kompot jemljemo iz velike steklenice, ne da bi se pričel kvariti. Ako se kompot kvari, je vzrok v tem, da niso bile hruške v sladkorju dobro prekuhanne.

Kako preizkusimo svežost jajca

V stekleno posodo nalij vode in spuščaj v njo jajca. Če pade jajce na dno v vodoravni legi, je popolnoma sveže. Če pade na dno v navpični legi, je staro par dni. Če se potopi samo do polovice vode, je staro par tednov, če pa splava na površje, je staro par mesecev.

Praktični nasveti

Ne pozabite poleti na prebrano svojih otrok! Kmečki materi je polet prva skrb, kaj bo dala za obed in večerjo svojim dečevcem in kako bo čimprej opravila to ali ono delo. Na ctroke pa pozabi in oni živé največ od sadja (celo nezrelega) in kruha. Pokvarijo si žleodce in potem gre več za zdravnika, nego je mati pridobila z delom na polju.

Posodo, iz katere napajate živino, je treba skrbno čistiti, ker nečista posoda lahko povzroči pri živini razna obolenja, ki nanesejo gospodarju lahko veliko škodo. Zato operite posodo vsak večer.

Molžno kravo je treba pred novim telecem pustiti 6 tednov počivati. Ako sama ne preneha dajati mleko, morate pač sami postopoma zmanjševati molžnjo, dokler se čisto ne ustavi.

Lasne uši najlažje odpravíš, če namažeš lase z mešanico petroleja in olja. Vsakega vzami pol.

Duh po čebuli najlažje odstraniš z rok, če jih opereš v mleku, ali jih vsaj držiš nekoliko časa v njem.

Če nočeš, da se ti umažejo nohti in kožica pod njimi pri mazanju parketa in drugih nesnažnih delih, napolni prostor pod vsakim nohtom z navadnim milom in ostali bodo čisti.

Roke bodo lepe, če jih namažeš po opravljenem kuhinjskem delu z mešanico glicerina, koleniske vode in limone. Glicerina mora biti največ.

Če uporabljáš za nogo rok glicerín, ga moraš vedno mazati na vlažno kožo, ne pa na čisto zbrisano.

Dobro sredstvo za odpravo miši je terpenin. Duha po terpeninu miši ne morejo prenašati. Namočil v terpenin krpe in jih vtakni v mišje luknje. Čez dva tedna to ponovi in kmalu bodo miši izginile.

SOTRUDNIKE IN DOPISNIKE prosimo, da pošljejo svoje prispevke najkasneje do vsake srede v tednu.

manjkalo, da se ni zrušil v globino. Zagodrnjal je nekaj in se spravljal spet v ravnotežje. Pogledali so ga, nato so zacvrčali vsa mogoča vprašanja. Odkod je doma, kje je bil, ako ni mogoče neki njihov stric, ki se je davno, davno izgubil. In kako do nosi še zdaj v taki vročini nogavice.

Pogledal je njihove noge. Bile so umažane od zemlje, rjave od sonca. Zdaj pač ne bodo nosili nogavice, vsi pametni ljudje bi se jim smejali.

Bil je za trenutek v zadregi, pa znal se je obvladati. Obrnil se je in odkorakal po žici daleč proč. Gledali so za njim, kako je znal korakati. V njegovem koraku je bilo nekaj veličastnega, slovesnega, skoraj vojaškega. Pri vsakem dvigu noge je iztegnil tudi krempljice in ko je udaril z nogo po žici, se je stresla in zazvenela. Trebušček se mu je nalahko pozibaval. Glavo je držal pokonci in gledal nekam daleč v nebo. Tako je stopal prav do bližnje strehe. Tam se je ustavil in se obrnil. Iz oči mu je seval zaničljiv posmeh. Popravil si je znova beli puh na nožicah, nato se je odločil, da se ne bo več zmenil za nadležne vrabce. Kaj pač razumejo o boljšem življenju in o navadah, ki so doma v širokem svetu. Prav nič.

Vrabci se pa niso dali odgnati. Takega tovariša še niso videli. Spogledali so se.

»Morda je to kak vojak.«

»Kak mokoženi general«, je dejal neki starec. »Videl sem že take stare generale

vreme.«

Vzdignili so se in zaprhutali k belonogavičniku.

»Zdaj se nam skoraj zdi, da nisi iz našega rodu. Noben naš mladič nima tako belega puha po nogah. Tudi glavo držiš nekako drugače«, je pravil stari vrabec, »zdi se mi, da si bil v šolah. Mi ne znamo korakati, včasih pač nekoliko skakljamo, če je treba kaj pobrskat, za večje razdalje imamo pa peroti. Ti pa korakaš.«

Belonogavičnik je zamišljeno pogledal čez rame:

»To nam je v krvi. Lahko bi sto let lazil po šolah, ne bi se naučil tega.«

»Tako, tako«, je zamišljeno kimal stari vrabec, »mogoče je to prav. Kaj bi mi s korakanjem. Zdi se mi, da smo se naučili tega od naših ljudi. Ti pač malokdaj korakajo. In prosim te, precej sveta so že videli, njih zgodovina se pričinja nekje v osrednji Aziji, prečili so južno Rusijo, ki se raztega visoko v hribe in tudi prav do morja. Korakali pa niso, vsaj moji pradedje o tem nič ne vedo.«

»Ti ljudje!« se je našopiril belonogavičnik, iztegnil kljun visoko v zrak in zavrtel glavo na vse strani. »Bosi so, ne čevljev nimajo, ne nogavic, kako bi torej korakali?«

»Dobri ljudje«, je skomignil vrabec. »Da, nekako neurejeno življenje. Takole bolj veseljaško kot mi. Toda živijo, trpijo in zdi se mi, kruha imajo dosti. Da, in neznanstvo številu jih je. Letel sem lanl čez svet, kolikor sem mogel daleč, po-

vsod ista pesem, zategnjena, otožna popevka, zdi se mi, da njihovemu rodu ni konca ne kraja.«

Tuji ptič se je nemirno zazibal.

»O tem ne more biti govora«, je dejal. »Koliko sveta sem videl in kako velik je — vam se niti sanja ne.«

»Že mogoče«, je dejal vrabec, »toda tisto ni naš svet.«

Sedeli so v polkrogu okoli belonogavičnika in se natihoma primerjali z njim. Da, popolnoma jim je podoben, samo bel puh mu je zrasel na nogah. Kdo ve, kako zna leteti?

Vprašali so ga, če bi hotel poleteti z njimi nad mestom. Videl bi mimogrede niše in ulice.

»Na izprehod ali za tekmo?« je vprašal oprezno.

»Za tekmo«, so dejali vsi.

»Ne smem, že zaradi časti ne. Naš rod tekmuje samo sam med seboj, ne z vsakim nepoznanim bitjem.«

Da, to že razumejo, so mu prikimali. Naposled je to primeren sklep. Kar se pa njih tiče, gredo v vsako tekmo, tudi z lastavkami. Seveda, včasih podležijo. No, poraz je treba pač častno priznati.

Na sprehod je pa vseeno šel z njimi. Letel je nekako negotovo. Nekaterim se je zdelo neverjetno, da je preletel visoke gore, drugi so mislili, da je pač še utrujen. Leteli so nad hišami, plavali nad vrtovi, lovili se po drevoredih, dokler se niso ustavili nekje v predmestju. Tam so jih obkrožile množice ptic.

»Nov tovariš, kaj ne?« so zaklicali.

»Sorodnik, daljni sorodnik«, so rekli vrabci. »Prišel je na obisk.«

»Zelo daljni sorodnik«, je pripomnil samozavestno belonogavičnik, »če je sploh kaj sorodstva. Toda ogledujem si samo deželo.«

»Samo deželo«, so ponovile ptice. Gledale so njegove bele noge in majale z glavo. Vsekakor nenavaden ptič. Potem so menile čisto vsakdanje: »Danes je nastavljenih nešteto novih zank. Na ta vrt pod nami sploh ni mogoče priti.«

Belonogavičnik je pogledal postrani ptice in zmajal z glavo:

»Nemogoče! To je sploh nepotrebna beseda. Našemu rodu je sploh nepoznana. Nam je odprta pot na vse strani.«

Vzdignil se je in zletel na vrt. Sedel je na nizko hruško. Rumeni sadovi so širili sladke vonj. Videli so ga še, kako je korakal po veji, kakor poprej po žici, zibal se je in iztegoval noge. Nenadoma pa je zdrsnil z veje, niti zakričal ni, obvisel je v zanki, nekoliko se zamajal in se umiril.

Ptice na strehah so potrpečljivo gledale. To naposled ni bilo nič takega. Marsikdo je že bahato prišel med nje, se gosposko sprehajal po plotovih, kakor bi bil gospodar med vsemi — no, pretekli je dan, dva, vse se je izpremenilo.

»Dobro, da ni bil našega rodu, da je bil samo zelo zelo daljni sorodnik«, je zaključil stari vrabec, »drugače bi me nekoliko bolelo srce.«

Orel v borbi z letalom

Potniško letalo, ki leti na progi Moresboy in Wan na Novi Gvineji je doživelo te dni prav zanimivo srečanje z orlom, in sicer v višini 3000 metrov. Orel je napadel veliko letalo, misleč, da gre za drugega velikega ptiča. Pri tem je trčil na kolesa ter je bil očitno ranjen. Orel pa ni odnehal in se je zaletaval s toliko silo v sprednji del letala, da je pri tem razbil šipo ter zletel z vso silo v kabino, v kateri je sedelo 13 potnikov. Tu se je začela huda borba s pobesnelim ptičem, dokler ga niso vrgli zopet iz letala. Pri tem sta bili dve osebi ranjeni in so ju morali izročiti v bolnišnico v Wanu.

Na Švedskem nazadujejo porodi

Švedska je ena izmed tistih dežel, ki glede padanja rojstev prekosi celo Francijo. Številka porodov je nihala v zadnjih letih med 13.68 in 14.17 na tisoč prebivalcev. Umrljivost je pa nizka in znaša le 11.7 na tisoč prebivalcev, zato se splošno izpraznjenje zibelk tako ne opaža.

500 let na grudi svojih kmetijskih dedov

V Schwärzenbachu v Schwarzwaldu v Nemčiji praznuje rodbina kmetovalca Tritschlerja pomemben jubilej. Rodbina Tritschler je pred petsto leti pridobila svoje sedanje posestvo, ki so ga rodovi ene in iste rodbine upravljali vzorno vse do današnjega dne. Rodbina Tritschler more s ponosom dokazovati, da je celih petsto let najtesneje povezana s svojo grudo.

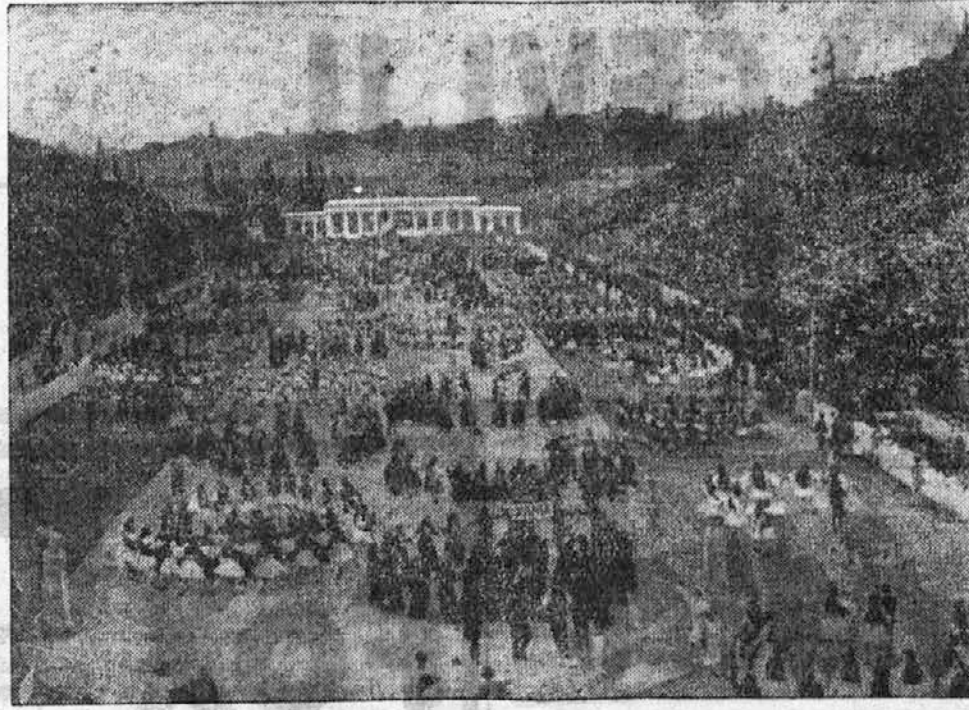
„Gljha vkup štrliha“

Nedavno so v Parizu zaprli na poziv ameriške policije židovskega velikega rabina Izaka Lefferja iz Brooklyna, ker so mu oblasti prišle na sled, da je tihotapil v izvodih talmuda (židovskega svetega pisma) razna mamila kot heroin, kokain itd. Afera je po vsej Franciji in po ostalem svetu dvignila mnogo prahu in je bila raznim židovskim mogotcem zelo neprijetna tembolj, ker je šlo za visokega židovskega svečenika. Sedaj že piše pariška »Action Francaise«, da je vsa zadeva na najboljši poti, da bo — zaspala. Po stari metodi se je namreč vsa uplivna židovska bankrotija v Parizu postavila na stran nečastitega g. Izaka, da bi ga rešili pred kaznijo, ki bi jo sicer moral okusiti vsak drugi. Pri vsem tem se je celo dognalo, da je imel Leffer v Jeruzalemu organizirano celo centralo za razpečevanje mamil. »Action Francaise« ve celo povedati, da je interveniral pri redakcijah pariških boulevardnih listov sam Rothschild, eden izmed najuplívnejših pariških židov. Rothschild je »prosil« pariške redakcije, naj slučajja Leffer ne »napihujejo« po nepotrebnem, ker bi to škodovalo »časti židovstva«. Bilo bi mu zelo všeč, če bi listi v tej zadevi — vtihnili in res se je zgodilo, kakor je želel mogočni g. Rothschild: pariški tisk je na intervencijo masonerije prenehal prinašati posameznosti iz te umazane afere.

Višek nesramnosti

Sodnik: Povejte mi vendar, kako ste izmaknili gospodu uro, ki je bila pripeta s posebno varovalno verižico, ne da bi bil to opazil. Ali nam hočete to pojasniti?

Zepar (zamišljeno): Gospod sodnik, za vsako uro pouka računam 100 din...

Pretekli teden je Grčija na izredno svečan način proslavila drugo obletnico svojega avtoritativnega režima, ki ga vodi Metaxas.

Denar ni največje bogastvo

Resnica o bajnem bogastvu - Z denarjem ni mogoče pridobiti sreče in zadovoljstva

Mnogi mislijo takole: biti milijonar, to mora biti prelepo. Milijonarji si lahko privoščijo vsega, saj so gospodarji nad tistim denarjem, ki vlada po svetu. Ali je temu res tako? Ali ni resnica morda narobe, da je denar vladar nad milijonarji, ki se po večini niti ne čutijo srečni?

Neki ameriški časnikar je pred kratkim začel preiskovati to zadevo, ker je hotel dognati, da-li so milijonarji srečni ali nesrečni ljudje. Ni pa izpraševal o tem milijonarjev samih, obrnil se je v prvi vrsti do služinčadi, ki ima za take stvari tudi pri skromnejših ljudeh potreben fini sluh. Izid te preiskave je bil naravnost senzacionalen.

Iz odgovorov je dotični časnikar posnel, da dobivajo ameriški milijonarji dnevno cele tucate grozilnih pisem. Raznim izsiljevalcem in zločincem gre v glavnem za to, da spreminjajo tuzemsko življenje milijonarjev v pravi in pravcati pekel. Ne manjka tudi poskusov z atentati, zato milijonarji iz bojazni za svoje življenje ne sprejemajo nobenih tujcev. Vsak ameriški milijonar ima posebno telohraniteljsko stražo, sestavljeno iz pri-

vatnih detektivov, ki nimajo drugega opravka, kakor zaščititi svojega šefa pred zločinci. Eden izmed najuplívnejših milijarderjev in mogotcev iz Wallstreet-a ima celo privatnega detektiva, ki ima nalogo, poskusiti pred njim vsako jed in pijačo, ker se boji dotičnik za svoje življenje.

Neki petrolejski kralj je baje izjavil: »Kaj bi dal, ko bi smel biti zopet brezskrben vajenec. Milijoni ne prinašajo nobene sreče.«

Neki drugi milijonar, ki je pričel z malim, se je s svojo starostjo vedno bolj izpreminjal v skopuha. »Siromak« se je namreč bal, da bi morda še »obubožal«. Noč in dan si je zapisoval same številke ter je končal v — blaznici.

Drugi posestnik mnogih milijonov, ki je imel to srečo, da se je že rodil kot sin milijonarja, si je v 30. letu svoje starosti pognal kroglo v glavo, ker se je namreč prepričal, da nima niti enega prijatelja. Vsi ljudje njegove okolice so ga namreč cenili edinole radi njegovih milijonov in ne kot človeka. Neki drugi milijonar, ki zasluži letno pet milijonov dolarjev, se

zopet boji atentatov s strani zločincev, da v svoji maniji spi vsako noč v kaki drugi hiši. Živel je vse dosedaj življenje preganjene divjačine, bil je stalno na begu, vendar se mu ni bilo treba odrekati vseh s tem zvezanih ugodnosti.

Takole zadovoljno bi se dalo živeti. Nasmijanega obraza in vedrega razpoloženja. Žal, da je to le podoba, četudi bi v drugačnih razmerah lahko bila resnica.

Navodila za življenje

Pot k zdravju ne pelje skozi lekarno, temveč skozi kuhinjo.

Želodec ni nikako zabavišče, marveč centrala za proizvodnjo energije.

Požrešnost je uničila več ljudi kakor pa meč.

Naša jedila naj bodo zdravila in zdravila naj bodo jedila.

Priporočamo,

da naj čitatelji »Edinosti« čita-
jo po možnosti tudi druge liste!
Treba je namreč poznati mnen-
ja drugih in jih stvarno ocen-
jati s svojo glavo, da bo po-
tem naše mnenje bolj pravo.
Kdor pa priporoča samo »svoj«
časnik, vse drugo pa odklanja,
odsvetuje ali celo prepoveduje,
se boji resnice, ki ga obdolžuje.

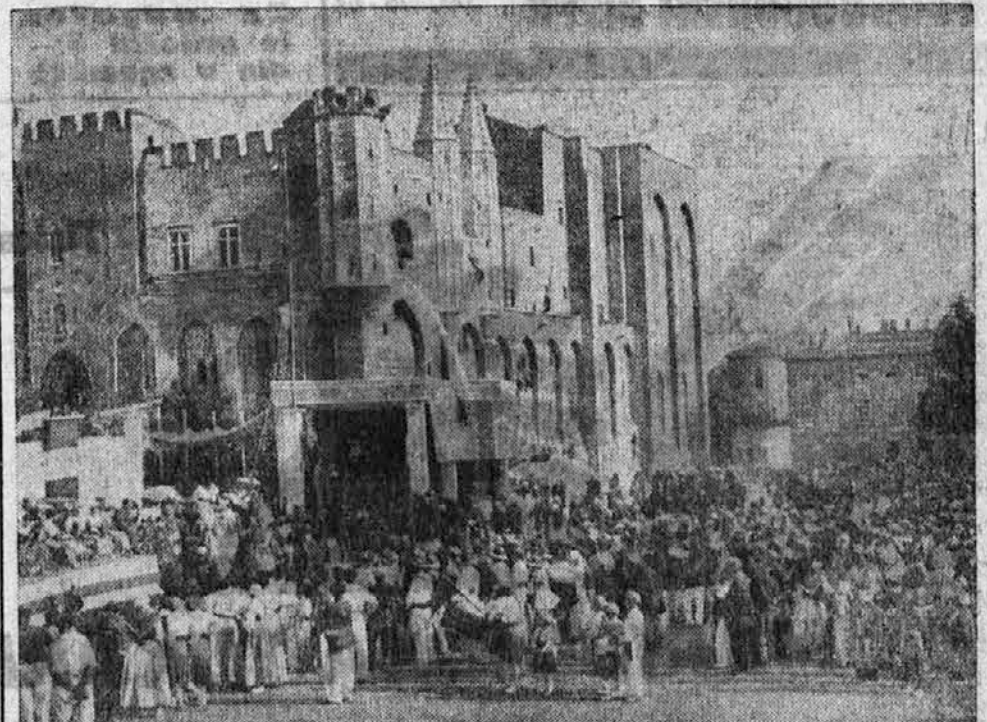
Sičite Edinost

Neljubna pomota pod vodo. Brhka plavalca opozarja nekega svojega zuanca: »Gospod, opustite te norčije pod vodo!«

V Kopenhagnu so prišli na zanimivo misel, da je treba v vročini pomagati tudi živalim. Tako vidimo, kako so pred pekočimi sončnimi žarki zavarovani konji.

V južnofrancoskem mestu Avignonu so pred dnevi priredil velik praznik trgatve, ki se ga je v slavnostnem sprevodu udeležilo več tisoč vinogradnikov, viničarjev in viničark ter mnogo občinstva.

KARO ČEVLI

MARIBOR 13
GOSPOSKA ULICA

Adler

pisalni stroji

Walter računski stroji

Anker registrir. blagajne

Papirnica - Popravila nalivnih peres - Računski stroji - Taylorix-knjigovodstvo - Moderna pisarniška reorganizacija

I. Karbeutz

Maribor - Gosposka ul. 3
poslovalnica 26-42
Telefon: privat 25-13

FOX Pasta

Kvalitetno čistilo za čevlje in usnje iz najkvalitetnejših voskov in originalnega francoskega balzama terpentina

Zahtevajte in uporabljajte samo FOX-kremo
Dobi se v vsaki boljši trgovini

Izkoristite priliko!

Prodaja zaostalega poletnega manufakturnega blaga po mnogo nižjih cenah

Velika izbira!
Prvovrstno blago

Francja Majer, Maribor, Glavni trg 9

Šiviljam

se priporoča pri

raznoverstno svilo poceni po 8, 10, 12 din meter

I. Trpin-u
Maribor, Vetrinjska ul. 15

Specialiteta
trrdke

BRUNO MOSER

Zemlja III, Moserjeva ul. 1
Telef. 37-5-55

Zastopnik:
FRANC VOGRIN
Maribor, Maistrova 15/1
Tel. 26-64

SAMO EDEN JE ORIGINALNI
FRUSKOGORSKI BISER

2500 Din rabite,
da zaslužite 1000 Din
mesečno doma.

Doplate:
„Anos“ Maribor
Orožnova 6
Priložite znamko!

Mali oglasi

beseda 0-55 din,
dopisovanje po
1-50 din; in-
seratni davek do
40 besed 1- din,
nad 40 besed
2- din. Za šifri-
rana pisma se
plača 10- din.
Za odgovor
je priložiti 3-
din v znamkah

Barve Laki

Firneži

Copiči in klei

i. t. d.

po najnižji ceni samo v spec. trgovini

FRANC WEILER

Maribor, Gosposka 29

Angleškemu kvalitetnemu motornemu kolesu prednost!

Motocikli svetovno znane znamke BSA

najnovejši modeli so ravnokar dospeli.

Oglejte si jih pri tvrdki

Justin Gustinčič

Maribor, Tattenbachova 14

Tiskarna

Litografija

Knjigoveznica

Kamnotisk

Offsettisk

Bakrotisk

Anilinski tisk

Plakaterski zavod

Tisk časopisov

PIROFANIA patent

MARIBORSKA TISKARNA d. d., MARIBOR KOPALISKA ULICA 6
Telefon 25-67, 25-68, 25-69